

ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ  
ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်  
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်  
(၂၀၂၃-၂၀၂၄)



ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ  
ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ၊ ကျုံရပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်  
(သမဝါယမနှင့်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊  
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၂၃ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

## မာတိကာ

|                                                                                               |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| မာတိကာ                                                                                        | ၁         |
| စကားချီး                                                                                      | ၅         |
| ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်                             | ၇         |
| ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ အဖွဲ့အစည်း ချိတ်ဆက်မှုပြ ဇယား                                        | ၈         |
| ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်                                                 | ၉         |
| <b>အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ်</b>                                      | <b>၁၀</b> |
| <b>(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု</b>                 | <b>၁၀</b> |
| (က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်                                                    |           |
| (ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု                                                          |           |
| <b>(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ</b>                                   | <b>၁၂</b> |
| (က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား                                          |           |
| (ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ                                                                        |           |
| <b>(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ</b>                                          | <b>၁၃</b> |
| (က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ                                                               |           |
| (ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု                                   |           |
| (ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု                                                |           |
| (ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ                                                                    |           |
| (င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ                                                              |           |
| (စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု                                                                    |           |
| <b>(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ</b>                                     | <b>၁၅</b> |
| (က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်                                                  |           |
| (ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ                                                            |           |
| (ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ                             |           |
| (ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု                                  |           |
| (င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု                                                        |           |
| (စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး                                        |           |
| (ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု                                                                     |           |
| (ဇ) အခြေခံအဆောက်အအုံများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး |           |
| (ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး                                                |           |

- (၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈
- (၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၁၉
- (၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၁၉

**အပိုင်း (ခ) စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ**

- (၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၁
  - (က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
  - (ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
  - (ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
  - (ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
- (၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၅
- (၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၆
  - (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
  - (ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
  - (ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
  - (ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- (၁၁) စီမံကိန်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၈
  - (၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
  - (၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
  - (၁၁-၃) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

**နောက်ဆက်တွဲ**

**နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်းဇယားများ ၃၀**

- (၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
  - ဇယား ၁ လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
  - ဇယား ၂ လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား
  - ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
  - ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
  - ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
  - ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
  - ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု

- များ
- ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သောအုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ
- ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
- ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) **ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**

- ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
- ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
- ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
- ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
- ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
- ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှု များ
- ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၂၃ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
- ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
- ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
- ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
- ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
- ဇယား ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
- ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း
- ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

|         |                                                               |
|---------|---------------------------------------------------------------|
| ဇယား ၃၃ | ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ                                 |
| ဇယား ၃၄ | အဖြစ်များသော ရောဂါများ                                        |
| ဇယား ၃၅ | လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု                   |
| ဇယား ၃၆ | ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ                    |
| ဇယား ၃၇ | သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု                                       |
| ဇယား ၃၈ | အိမ်သာ အမျိုးအစား                                             |
| ဇယား ၃၉ | ကျား-မ ရေးရာ                                                  |
| ဇယား ၄၀ | ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ                                 |
| ဇယား ၄၁ | ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ                                |
| ဇယား ၄၂ | ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး                                    |
| ဇယား ၄၃ | သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ                                     |
| ဇယား ၄၄ | လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ                                    |
| ဇယား ၄၅ | ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ                |
| ဇယား ၄၆ | ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ                      |
| ဇယား ၄၇ | ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု |
| ဇယား ၄၈ | မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ                                    |

**နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ** ၇၁

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

**နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ) ၇၃**  
**ကိုးကားစာရင်း** ၇၆

## စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၇-၂၀၂၈ ခုနှစ်အထိ (၅) နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော သမဝါယမနှင့်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သောနေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

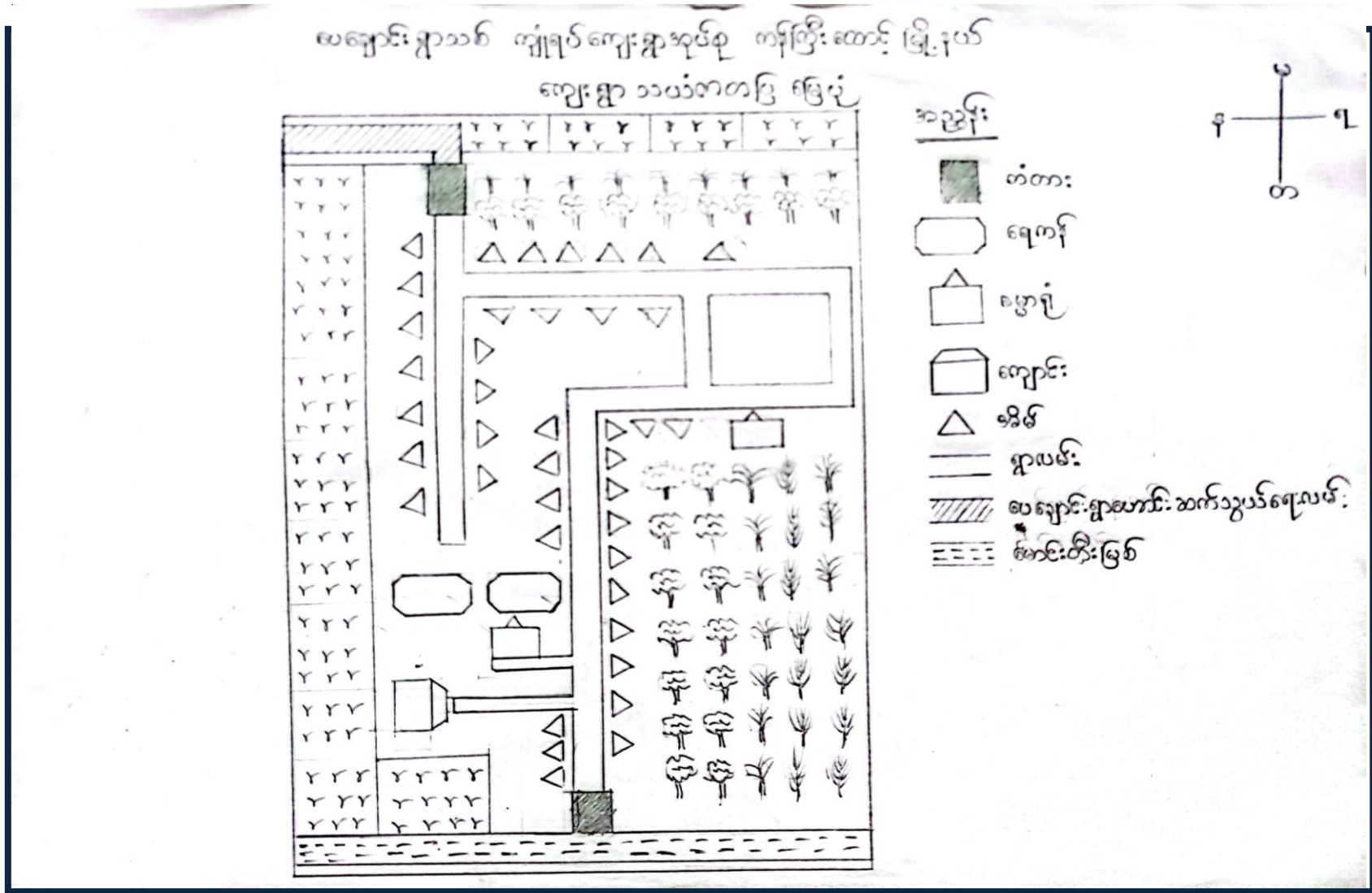
ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် အပိုင်း (၂) ပိုင်း ပါရှိပါသည်။ အပိုင်း (က) တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း (ခ) သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ၏ အကြောင်းအရာ များ ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ်အချက်အလက်များပါဝင်ပါသည်။

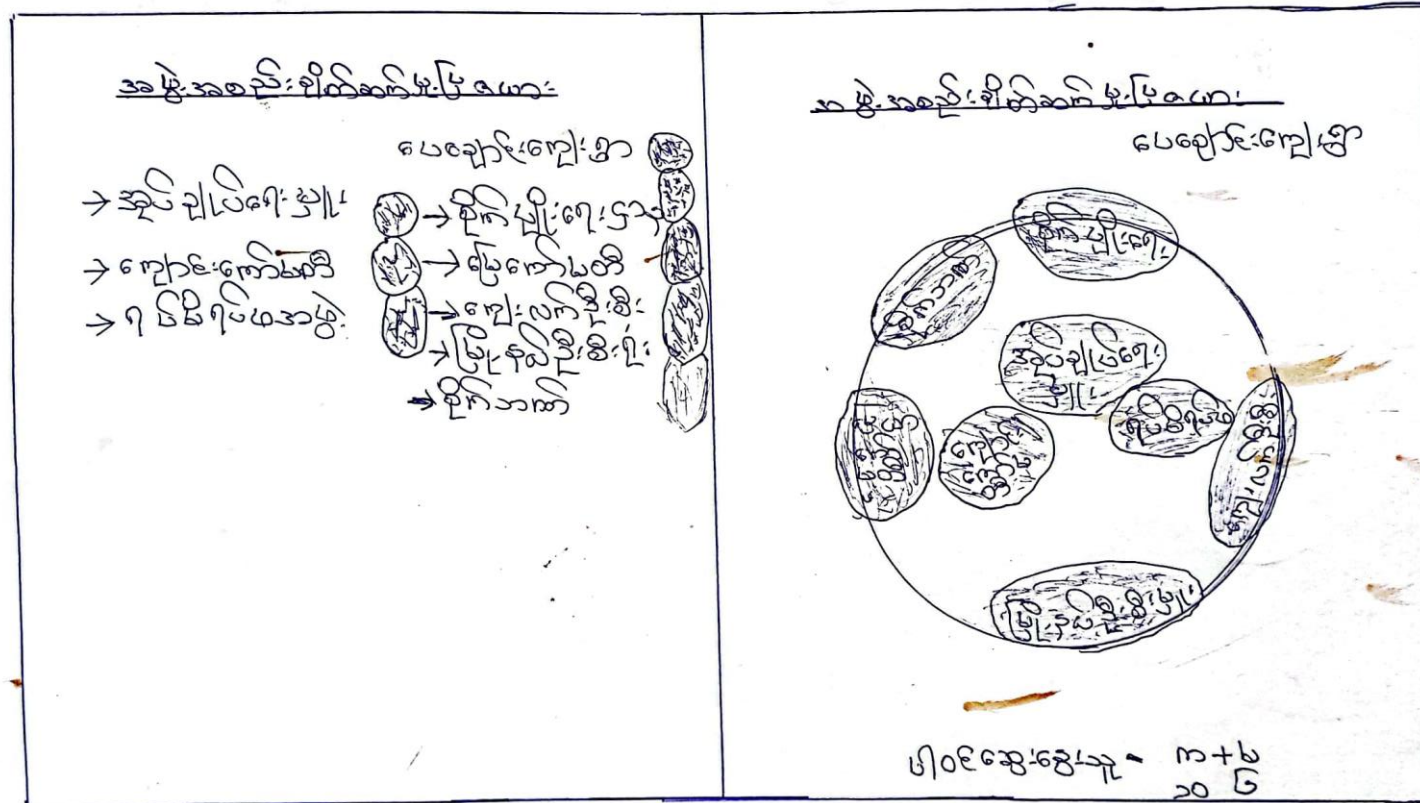
စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၂၃ ခုနှစ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့  
ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ၊ ကျုံရပ်ကျေးရွာအုပ်စု  
ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်

ကျုံရပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်



ကျုံ့ရပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ အဖွဲ့အစည်းချိတ်ဆက်မှု ဇယား





## အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

### ၁ နိဒါန်း

#### ၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်၊ ကျုံရပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာ ကျေးရွာ အိမ်ခြေနှင့် လူဦးရေများပြားသော်လည်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ နောက်ကျနေခြင်းကြောင့် ဤအစီအစဉ်တွင်ပါဝင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ် သစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမ ဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထု ပါဝင်မှုအားနည်းရပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာ အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်း အချက် အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သော နည်း ပညာ များရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။ သို့သော် အလွယ်တကူတက်ကျွမ်းမှု မရှိ ၍ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ခက်ခဲပါသဖြင့် မိမိတို့ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများဖြင့် ပြုစု တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ နေရသောပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့် အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ် စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅) နှစ်တာ ကာလအပြီးတွင် ရရှိ အောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေ နှင့် ဆောင်ရွက်မည့်နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း များ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

## အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs)၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ ပါဝင်လှူဒါန်းမည်ဆိုပါက ပိုမိုထိရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းအကြီးစားများမဟုတ်ဘဲ လူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းအသေးစားများ ဖြစ်၍ လူထုမှလည်း ထိုက်သင့်သည့် လုပ်အားများထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း၊ စိတ်ပါဝင်စားမှု၊ ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု၊ စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများလည်း ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

## ၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သောငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံ

ကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရှိပြီး အမြင် ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင်ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာ တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင် မည့်စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ် မျိုးဖြစ်ပါသည်။

## ၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

### (က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်၊ ကျုံရပ်ကျေးရွာအုပ်စု အတွင်းတည်ရှိပြီး ကျိုတ်လတ်-မောင်းတီးလမ်းဆက်သွယ်ထားသည်လမ်းမှ ကွဲကော်ကန်ကျေးရွာသို့ရောက်ရှိပြီးကွဲ

ကော်ကန်ကျေးရွာမှတစ်ဆင့်ဝဲဒေါင့်ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းအနီးတွင်တည်ရှိသည့်

ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ကျုံရပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပေချောင်းရွာသစ်ကျေးရွာသည်

အဆိုပါလမ်းမှတစ်ဆင့်ကား/ဆိုင်ကယ်ဖြင့်သွားလာနိုင်ပါသည်။ရာသီဥတုမှာ ပုံမှန်အနေအထားရှိပြီး

မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိ၍ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာ၏ ဘေးပတ်လည် တွင် လယ်ကွင်းများနှင့် အခြားကျေးရွာများ ရှိပါသည်။

### (ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် မိုးစပါးနှင့် ဆောင်းစပါးကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးစပါးအတွက် မိုးရေနှင့် ဆောင်းစပါးအတွက် ကျေးရွာအနီး ချောင်းရေဖြင့် စိုက်ပျိုးကြသူများရှိပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း လယ်ယာမြေ ဧကပေါင်း (၄၉၇) ဧကခန့်ရှိပြီး မြေဆီဩဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝတွင်းထွက်သယံဇာတများမရှိပါ။ သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များလည်း ရရှိနိုင်မှု

နည်းပါး သွားပြီဖြစ်ပါသည်။ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲများကိုသာ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူကြပါသည်။ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

**၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ**

**(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ**

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၈၀) စုနှင့် ကျား (၁၅၅) စု၊ မ (၁၉၀) ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း (၃၄၅) ဦး ရှိ ကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ (၄.၃) ဦးနှုန်းခန့်ရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှနှုန်း ၅ ဦး နှုန်းထက် လျော့နည်းပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဗမာ၊ ကရင် လူမျိုးများ အများစုနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ် နိုင်သည့်အရွယ်သည် ကျေးရွာရှိလူဦးရေအားလုံး၏ ၇၄.၂% ခန့်ရှိပြီး အမျိုးသား/ အမျိုးသမီးဦးရေ စုစုပေါင်းအရေအတွက် အလွန်ကွာခြားမှု မရှိသဖြင့် အမျိုးသမီးများလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အလုပ်များကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး အလုပ်အကိုင်များကိုဖန်တီးပေးနိုင်ပါက လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပိုမိုအထောက်အကူပြုစေနိုင်ပါမည်။

**(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု**

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် အသင့်အတင့်သာရှိပါသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာ အဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် မိမိတို့ရွာ အနေအထားဖြင့်ကြည့်သော် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၃၁.၂၅% ခန့်သည် ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲ အိမ်ထောင်စုအဆင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ကြပြီး ၂၀% သည် အဆင်ပြေသည့်အဆင့်၊ ၄၈.၇၅% သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိကြသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု၊ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုအနည်းငယ်ရှိသဖြင့် ကျေးရွာစီးပွားရေး အနေအထားမှာ အနည်းငယ်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ဆင်းရဲအဆင့်တွင် လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများနှင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် (၃၂.၅%) ခန့်ထိရှိကာ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုများလည်း ပါဝင်ကြသည်။ ဧကအနည်းငယ်မျှသာ ပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိပါသည်။

**(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု**

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ နှစ်ပုံတစ်ပုံကျော်ရှိပြီး လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းလုပ်သားများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အဓိက ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ကြပြီး ဈေးရောင်းခြင်း၊ ပန်းရံ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် နေ့စားအလုပ်များ လုပ်ကိုင်စားသောက်

ကြပါသည်။ ထိုသူများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ ကျပ်ပန်းလုပ်သားများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စု၏ ၃၀% ဖြစ်သော အိမ်ထောင်စု (၈) စုအား လေ့လာဆန်းစစ်မှု အရ ယင်းတို့အားလုံး၏ ၇၅% ခန့်မှာ သူတပါးထံမှ ချေးယူ၍ ၃ လ အောက်သာ ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိကြောင်း၊ ၂၅% ခန့်မှာ သူတပါးထံမှ မချေးမငှားပဲ ၃ လမှ ၆ လအထိသာ ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ချေးငွေအများစုကို ဆွေမျိုးများ/ မိတ်ဆွေများ၊ Pact Myanmar ချေးငွေနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေများ ချေးယူကာ လုပ်ငန်းအရင်းအနှီး၊ စားသုံးရန်နှင့် ကျန်းမာရေးကိစ္စရပ်များအတွက် အဓိက သုံးစွဲကြပြီး ပညာရေးနှင့် အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် ဒုတိယအနေအထားတွင် သုံးစွဲကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသားတောင်သူများ၊ လက်လုပ်လက်စားကျပ်ပန်းများနှင့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုအမျိုးအစားတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများကြောင့် အပူအအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မပြေလည်သောအိမ်ထောင်စုများအတွက် စားနပ်ရိက္ခာအခက်အခဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ရောဂါကျရောက်မှု အနည်းငယ်ရှိခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

#### (ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပါသည်။ ကလေးငယ်အများစုသည် ကျန်းမာကြသော်လည်း တခါတရံ ရာသီအကူးအပြောင်းကြောင့် ရာသီတုပ်ကွေး ဖြစ်ပွားမှုများနှင့် မိုးရာသီတွင် သွေးလွန်တုပ်ကွေး ဖြစ်ပွားမှုများရှိတက်ပါသည်။ အမျိုးသမီး၊ လူငယ် လူရွယ်၊ သက်ကြီးပိုင်း အများစုတို့သည်လည်း တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး အသိအမြင်များ အသင့်အတင့်ရှိကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများကို ကုန်းစုသစ်ကျေးရွာရှိ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း သားဖွားမီးယပ်ဆရာမထံသို့ အနီးဆုံး သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ချောင်းရေကို သောက်ရေ၊ သုံးရေအဖြစ် အသုံးပြုကြပါသည်။

#### (င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် စာမတက်သူမရှိသဖြင့် ပညာရေးအဆင့်အတန်း အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ လက်ရှိကျောင်းတက်နေသည့် ကျောင်းသားဦးရေ၊ ဘွဲ့ရရှိသူများနှင့် တက္ကသိုလ် ပညာသင်ကြားသူဦးရေများ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အထက်တန်းကျောင်းခွဲရှိသဖြင့် ပညာရေးအတွက် များစွာ အထောက်အကူပြုပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုအခြေခံသည့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများသည် နည်းပါးဆဲဖြစ်သည်။

**(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု**

ကျေးရွာတွင် ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှုအနေအထားမှာ တည်ငြိမ်ကောင်းမွန်ပါသည်။ မိသားစုအတွင်း ကျား/ မတို့၏ အခန်းကဏ္ဍအသီးသီးကို ရပ်ရွာသတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း ကျင့်သုံးကြပါသည်။ ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။

ပညာရေးနှင့် ဆိုင်သော မူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းများရှိ ကိန်းဂဏန်းများတွင် ကျား/ မ အရေအတွက်မှာ အလွန်ကွာခြားမှုမရှိသဖြင့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် ပညာရေးနှင့် အခြားနယ်ပယ်များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ နေ့တွက် လုပ်အားခငွေများမှာ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုပေါ်မူတည်၍ အနည်းငယ်ကွာခြားပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုမရှိသော်လည်း လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများကို မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှု၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ပိုမိုအထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

**၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ**

**(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု**

ကျေးရွာတွင် သီးသန့်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့များ သီးသန့်မရှိသော်လည်း ကျေးရွာ၏ သာရေး၊ နာရေးနှင့် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျေးရွာရှိ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး သမချေးငွေအဖွဲ့နှင့်ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့များ ကျေးရွာတွင်းရှိပြီး ကျေးရွာလူထုမှ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပါဝင်ကြပြီး ချေးငွေရယူသူများ ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဈေးဆိုင်လေးများရှိပြီး (၁) မိုင်ခန့်အကွာရှိ မြင်းကဆိပ်ဈေးနှင့် (၂)မိုင်ခန့်အကွာတွင် ပုသိမ်မြို့မဈေးများသို့လည်း သွားရောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး ပစ္စည်းစုံလင်စွာရရှိနိုင်ပေသည်။

**(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ**

ကျေးရွာတွင် မိုးစပါးနှင့် ဆောင်းစပါးကို အဓိက စိုက်ပျိုးပြီး သီးပင်စားပင်များလည်း တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ချောင်းရေဖြင့် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာအတွင်း လယ်ယာမြေ (၄၉၇) ဧကခန့်ရှိသဖြင့် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ မိုးစပါးတစ်ဧက ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၅၀) တင်းနှုန်း၊ ဆောင်းစပါး တစ်ဧက ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၇၀) တင်းနှုန်းထွက်ရှိသည်။ သီးနှံစိုက်ခင်းများတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဖျက်ပိုးကျ ရောက်မှု အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ကုန်းလမ်းနှင့်ရေလမ်းနှစ်မျိုးလုံးကို အသုံးပြုပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကိုယ်ပိုင် လက်တွန်းထွန်စက်များ၊ ခြွေလှေစက်နှင့် ရေစုပ်စက်များ ဖြင့် လုပ်ကိုင်သူများရှိသကဲ့သို့ လယ်ယာမြေနည်းပါးသူများမှာလည်း စက်များငှားရမ်း၍လည်းကောင်း၊ နွားများဖြင့်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးသဖြင့် ကျေးရွာမှ ကျပ်ပန်း အလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင် အသင့်အတင့်ရရှိပြီး နီးစပ်ရာကျေးရွာများသို့လည်း နေ့စားအဖြစ် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နွားမွေးမြူသူ အိမ်ထောင်စုမှာ ၇.၅ % ခန့်၊ ကျွဲမွေးမြူသူ အိမ်ထောင်စုမှာ ၂.၅ % ခန့်၊ ဝက်မွေးသူ အိမ်ထောင်စုမှာ ၁၅% ခန့်၊ ဒေသကြက်မွေးသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၇၂.၅% ခန့်နှင့် ဘဲမွေးမြူသူ ၇% ခန့်ရှိပါသည်။ စီးပွားဖြစ် ကြက်မွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုတစ်စုလည်းရှိပါသည်။ ရာသီအလိုက် ဖြစ်ပွား တတ်သော တိရစ္ဆာန်ရောဂါများ ရံဖန်ရံခါ ကျရောက်တတ်သည်။ ကျေးရွာတွင် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် မွေးမြူသည့်ကောင်ရေ အသင့်အတင့်သာ ရှိပါသည်။

**(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ**

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများမရှိပါ။ ကျေးရွာအနီးရှိ မြို့များသို့ သွားရောက် ကာ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ ဝန်ထမ်းများအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြသူများ၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊ စက်ချုပ်၊ ဒိန်းဒေါင်း မောင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဝန်ထမ်းများနှင့် လက်သမား/ ပန်းရံ လုပ်ကိုင်သူများသာရှိပါသည်။ လုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုနှင့် အမျိုးအစားအလိုက် တွက်ခြေကိုက်မှု အနည်းအပါးမှ အသင့်အတင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။ လုပ်သက်နှင့် ပညာအရည်အချင်းအလိုက် လစာအမျိုးမျိုး ရရှိကြသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိပြီး လူ့အရင်းအမြစ် အလားအလာ ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြို့ပေါ်တွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သည့် သင်တန်းများရှိသော်လည်း ရွာသားအများစုသည် အဆိုပါသင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့နည်းပါးကြ သည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းခွင်သုံး ပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်း အနည်းငယ်နိမ့်ကျကြပြီး ကျွမ်း ကျင်မှုအခြေခံသည့် အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု အားနည်းသည်။

**(ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု**

ကျေးရွာရှိ စပါးစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်တတ်ခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓာတု မြေ သြဇာသုံးစွဲမှုများပြားခြင်းတို့ကြောင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကျဆင်းလာနိုင်သည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံ ခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလတ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျစွန့်ပစ်ရန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပါသည်။ မြေပြန့်ဒေသအပိုင်းတွင်

တည်ရှိပြီး ကျေးရွာ၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်မှာ လယ်ယာမြေများနှင့် သစ်ပင်များဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြေနေ၍ မိုးခေါင်ခြင်းသဘာဝအန္တရာယ်မှာ အလွန်နည်းပါးပါသည်။

**(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု**

ကျေးရွာမှတောင်သူများသည် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသော ချေးငွေကို တစ်လအတိုးနှုန်း ၇၀ ပြားတိုး၊ တစ်ဧက တစ်သိန်းခွဲကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး ဆယ်ဧကအတွက် ချေးယူ နိုင်ကြသည်။

**(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနံပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး**

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းတည်ရှိပြီး ကျောင်းမြေ ဧရိယာ (၂.၁) ဧကတွင် ၂၅'x၆၀' x၁၂' ရှိ RC ကွန်ကရစ် စာသင်ကျောင်းဆောင် (၁) ဆောင်ရှိပါသည်။ စာသင်ခန်း (၄) ခန်းရှိပြီး ဆရာ/ ဆရာမ ဦးရေ(၇) ဦးဖြင့် သင်ကြားလျက်ရှိပါသည်။ အလယ်တန်းကို မြင်းကဆိပ်ကျေးရွာနှင့်အထက်တန်းကို ကျိုတ်လတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျိုတ်လတ်ကျေးရွာသို့ သွားရောက်၍လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို ပုသိမ်မြို့တွင် သွားရောက်သင်ယူ ရပါသည်။

ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ဆေးဝါးကုသ လိုမှုနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုကို မြင်းကဆိပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ မြင်းကဆိပ်ကျေးရွာရှိ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းသို့ အဓိကသွားရောက် ကုသကြပါသည်။ အရေးပေါ်လိုအပ်ပါက ၁၀ မိုင်ကျော်ခန့်အကွာရှိ ကျိုတ်လတ်တိုက်နယ် ဆေးရုံနှင့် (၂၁)မိုင်ခန့်ဝေးသည့် ပုသိမ်ပြည်သူ့ ဆေးရုံကြီးသို့လည်း သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။ သောက်သုံးရေအတွက် မိုးရေလှောင်ကန်မှ အသုံးပြုကြသော်လည်း သောက်သုံးရ အဆင်မပြေပါ။

**(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု**

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိသော်လည်း ပျော်ပွဲ ရွှင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့ရှိပါသည်။ လူငယ်အချို့သည် အရက်သေစာသောက်စားမှု အနည်းငယ် ရှိကြသော်လည်း လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ကြပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများရှိပါသည်။ လူငယ်များအသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးရန်လည်း လိုအပ်လျှက်ရှိပါသည်။

**(ဇ) အခြေခံအဆောက်အအုံ - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး**

ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာ စုစုပေါင်း ပေ (၁၅၀၀) ကျော် ခန့်ရှိပြီး မြေသားလမ်းအဆင့်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ မိုးတွင်းကာလ လမ်းပျက်စီးမှုများ၊ ရွံ့ဖွတ်ထခြင်းများ ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ အခြားကျေးရွာများ

မှာလည်း မိမိတို့ကျေးရွာလမ်းမှတစ်ဆင့် မြို့နှင့် ဆက်သွယ်သွားလာရသဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများ၏ ပင်မလမ်းကြောင်းလည်းဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာများနှင့် ဆက်သွယ်သော လမ်းများရှိပြီး အခြား ကျေးရွာများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးအတွက် အဓိကအသုံးပြုရသော လမ်းများဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာသည် ကျိုတ်လတ်-မောင်းတီးလမ်းမကြီးမှတစ်ဆင့်သွားရောက်ရပါသည်။

ကျေးရွာသည် ဆိုလာမီးအသုံးမပြုနိုင်သော အိမ်ထောင်စုများရှိနေပါသေးသည်။ ထိုသူများမှာ ဘဏ္ဍာရီမီးများ အသုံးပြုနေရပါသေးသည်။ ချက် ပြုတ်စားသောက်ရာတွင် ထင်းမီး၊ ဖွဲမီး စသဖြင့် အသုံးပြုကြပါသည်။ ကျောင်းသူ/ သားများ၏ စာဖတ်ချိန်ကို အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊ အားလပ် ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ် သုတ၊ ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အား တီဗွီဖန်သားပြင်မှ ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါ သည်။ ချို့တဲ့သောအိမ်ထောင်စုများတွင် ဖယောင်းတိုင်မီးများ၊ ရေနံ ဆီမီးများကို အသုံးပြုကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ အတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ အိမ်ထောင်စုအများအပြား လက်ကိုင်ဖုန်းများ အသုံးပြုနိုင် သဖြင့် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာလည်း အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များ အတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်မှုရှိပါသည်။

#### **(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး**

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံး ပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။

#### **၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ကျေးရွာအနေအထားအရ ယေဘုယျအားဖြင့် အဟန့်အတားစိန်ခေါ်မှုများအဖြစ် ရွာတွင်းလမ်းမှာ မိုးတွင်းကာလ လမ်းပျက်စီးခြင်း၊ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိခြင်းတို့မှာ အဟန့်အတားများ အဖြစ်ရှိနေပါသည်။

#### **၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ**

##### **(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်**

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ အဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

- က.၁) ကျေးရွာအတွင်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးရရှိရေးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်နှင့် လူမှုစီးပွားဘဝကို တိုးတက်ရရှိစေမည်။
- က.၂) ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးကို ကျန်းမာရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည်။
- က.၃) စက်ရေတွင်း ရရှိရေးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည်။
- က.၄) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများဈေးနှုန်းချိုသာစွာငှားရမ်းသုံးစွဲခြင်းဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများကုန်ကျစရိတ်သာသက်၍ လူမှုစီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေပါသည်။
- က.၅) အခြေခံစက်ချုပ်စက်သင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရရှိပြီး မိသားစုဝင်ငွေတိုးပွားစေပါသည်။

**(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ**

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည် -

- ခ.၁) အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်သည့် ကျေးရွာတွင်းလမ်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- ခ.၂) ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းရရှိရေးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- ခ.၃) သောက်သုံးရေလုံလောက်စွာ ရရှိရေးအတွက် စက်ရေတွင်း တူးဖော်နိုင်ရေး သက်ဆိုင်ရာ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- ခ.၄) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများဈေးနှုန်းချိုသာစွာငှားရမ်းသုံးစွဲနိုင်ရန် စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- ခ.၅) အခြေခံစက်ချုပ်စက်သင်တန်းဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။

**၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ**

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊

ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

**(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း**

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့်အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှရရှိမည်ဟုမျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင် ရရှိ ခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များ နှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

**(ခ) ကျေးရွာတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံများ ရရှိနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်း**

ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်သဖြင့် မိုးတွင်းကာလ လမ်းပျက်စီးမှုများ ကြုံတွေ့ရ လေ့ရှိပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများမှာလည်း အဓိက ဆက်သွယ်ရေးလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုကြသဖြင့် ရွာတွင်းလမ်းအားကွန်ကရစ်လမ်းအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ပေးရန် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ကျေးလက်လမ်းဦးစီးဌာန များသို့ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

**(ဂ) ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ ရရှိရေးဆောင်ရွက်ခြင်း**

ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များ ရရှိရေး သက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

**(ဃ) သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေ ရရှိရေးဆောင်ရွက်ခြင်း**

ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေအဖြစ်ချောင်းရေကိုအသုံးပြုရသဖြင့် သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေ လုံလောက်စွာ ရရှိရေး စက်ရေတွင်း တူးဖော်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှု ဦးစီးဌာနများသို့ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွား ပါမည်။

**၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ**

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်မည် ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိ

ရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

**(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်**

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်အချိန်က ဦးစားပေးအစီအစဉ်ချခဲ့သော စီမံကိန်းများသည် ငါးနှစ်တာလုံးအတွက် ပြီးပြည့်စုံပြီဟုမဆိုနိုင်ပါ။ ဦးစားပေးစီမံကိန်းအချို့ကို ရှေ့ပိုင်းနှစ်များတွင် ဆောင်ရွက်နေစဉ် နောက်ထပ်ဦးစားပေးစီမံကိန်းအသစ်များပေါ်လာပါမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် စနစ်တကျရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်မူဘောင်သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုးဆိုးဝါးဝါးမကျပါက ပြောင်းလဲမှုသိသိသာသာမရှိနိုင်ပဲ နောက်တိုးဦးစားပေးစီမံကိန်း လုပ်ငန်းအချို့ကို နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် အစဉ်သဖြင့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်တစ်ခု အသင့်အနေအထားတွင် ရှိနေပါမည်။

**(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း**

စီမံကိန်းများကို မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ အရခွဲခြားခြင်း (Functional classification) နှင့် စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification) - ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

**(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ**

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြားစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာအကူအညီများရရှိရန်လည်း

လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေး  
စီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်၊ ကျုံရပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပေချောင်းရွာသစ်ကျေးရွာ၊ ဦးစားပေးစီမံချက်များ

| ကဏ္ဍ/<br>ကဏ္ဍခွဲ        | စီမံချက်                                                               | ရမှတ်<br>ပေါင်း | ဦးစား<br>ပေး<br>အဆင့် | ဖော်ပြချက်                                                                                                              | မှတ်ချက်             |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| <b>အခြေခံအဆောက်အအုံ</b> |                                                                        |                 |                       |                                                                                                                         |                      |
|                         | ၁။ ရွာတွင်းလမ်းအား ကွန်ကရစ်ခင်းရန်                                     | ၉၅              | ၁                     | - ကျေးရွာတွင်းလမ်းအားကွန်ကရစ်လမ်းအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန် (ရွာတွင်းလမ်း ၁၅၀၀ ပေအား ၂၀၂၃-၂၀၂၄ခုနှစ်တွင်ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်ပါသည်) | ကျေးလက်ဦးစီးဌာန      |
|                         | ၂။ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း                                                | ၈၅              | ၂                     | - ကျေးရွာတွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းဆောက်လုပ်ရန်၊                                                                             | ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန   |
|                         | ၃။ အဝီစိစက်ရေတွင်း                                                     | ၆၅              | ၃                     | - ကျေးရွာတွင်သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရန်ရရှိစေရန်၊                                                                         | ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန   |
|                         | ၄။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများဈေးနှုန်းချိုသာစွာငှားရမ်းခြင်း | ၆၃              | ၄                     | - လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများ သင့်တင့်သောဈေးနှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းသုံးစွဲရန်၊                                                    | စက်မှုလယ်ယာ ဦးစီးဌာန |

| ကဏ္ဍ/<br>ကဏ္ဍခွဲ | စီမံချက်                                         | ရမှတ်<br>ပေါင်း | ဦးစား<br>ပေး<br>အဆင့် | ဖော်ပြချက်                                                         | မှတ်ချက်                            |
|------------------|--------------------------------------------------|-----------------|-----------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
|                  | ၅။ အပ်ချုပ်စက်သင်တန်းဖွင့်လှစ်<br>ပေးရန်(မော်တာ) | ၅၀              | ၅                     | - ကျေးရွာရှိအမျိုးသမီးငယ်များအတွက်<br>သင်တန်းဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ရန် | လက်မှုပညာရပ်<br>ကျေးလက်<br>ဦးစီးဌာန |

**(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ**

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့် ဦးစားပေး စီမံချက် များ၏အချိန်ဇယားကိုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလိုဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

| စီမံချက်                                                         | အဆင့် | ၂၀၂၃ | ၂၀၂၄ | ၂၀၂၅ | ၂၀၂၆ | ၂၀၂၇ |
|------------------------------------------------------------------|-------|------|------|------|------|------|
| ရွာတွင်းလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း                                    | ၁     | —    |      |      |      |      |
| ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းဆောက်လုပ်ရန်                                 | ၂     |      | —    |      |      |      |
| စက်ရေတွင်းတူးဖော်ရန်                                             | ၃     |      |      | —    |      |      |
| စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများဈေးနှုန်းချိုသာစွာဌာနရမ်းရန် | ၄     |      |      |      | —    |      |
| အပ်ချုပ်စက်သင်တန်းဖွင့်လှစ်ရန်                                   | ၅     |      |      |      |      | —    |

**၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်**

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ (indicative) အဖြစ် ကိုးကားရန်သာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏ တွက်ချက် နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် အချို့ စီမံချက်များကိုရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေးအကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါ သည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှု များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

## စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

| စဉ် | စီမံချက်                                                              | ရန်ပုံငွေ<br>(သိန်း) | ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်) |                                  |                                   |                                                 |
|-----|-----------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------|
|     |                                                                       |                      | သာမန်<br>အသုံး<br>စရိတ်                        | ငွေလုံးငွေရင်း<br>အသုံးစရိတ်     |                                   | လူသားချင်း<br>စာနာမှု<br>ဆိုင်ရာ<br>ထောက်ပံ့မှု |
|     |                                                                       |                      |                                                | ငွေလုံး<br>ငွေရင်း<br>အသုံးစရိတ် | စွမ်းဆောင်<br>ရည်မြှင့်<br>တင်ရေး |                                                 |
| ၁   | ရွာတွင်းလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း                                         | ၁၅                   |                                                | √                                |                                   |                                                 |
| ၂   | ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းဆောက်လုပ်<br>ရန်                                  | ၂၆                   |                                                | √                                |                                   |                                                 |
| ၃   | စက်ရေတွင်းတူးဖော်ရန်                                                  | ၂၇                   |                                                | √                                |                                   |                                                 |
| ၄   | စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများဈေး<br>နှုန်းချို့သာစွာဌာနရမ်းရန် | ၂၈                   |                                                | √                                |                                   |                                                 |
| ၅   | အပ်ချုပ်စက်သင်တန်းဖွင့်လှစ်ရန်                                        | ၂၀                   |                                                | √                                |                                   |                                                 |

### ၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

#### (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ- လမ်းကော်မတီသည် လမ်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုများပြုလုပ်၍ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေပြီး ကျေးရွာသူ/ သားများက လုပ်ငန်းပြီးစီးရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လမ်းအား ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်းများကို အဖွဲ့အလိုက် စီမံဆောင်ရွက်ပါမည်။

#### (ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများ ရယူဆောင်ရွက် ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက် ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ကျေးရွာ ရေကော်မတီ မှလည်း မြေသားရေကန် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် လိုအပ်သည်များ ပြင်ဆင်နိုင်ရန် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ အကူအညီများရယူရပါမည်။ အခြား ဖွံ့ဖြိုး ရေးလုပ်ငန်းများအားလည်း လုပ်ငန်းအလိုက် အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အထောက် အပံ့များ ရရှိရေး သက်ဆိုင်ရာ ဌာန/ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

**(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ**

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက် ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါသည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့်သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးလွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါ သည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စ မျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာန ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

**(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ**

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထား ရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် လမ်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်မည်။ ထို့ပြင် လမ်း အသုံးပြုမှု တန်ချိန်သတ်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီအဖွဲ့ အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ရေရှည်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများ၊ အလှူရှင်များနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

**၁၁။ စီမံကိန်းအား စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း**

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေများ အား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစ ကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့် အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော် သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများတက် ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်း စနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

**(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)**

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက် မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို လုပ်ငန်း စတင် ဆောင်ရွက်ချိန်မှ ပြီးဆုံးချိန် အထိ အပြင် ၎င်း နောက် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်ပါ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက် နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေး သုံးသပ် ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက် များ (Baseline) ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ် မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator) ကိုတည်ဆောက်ရပါမည်။ လုပ်ငန်းအား အစမှ အဆုံးထိ (၃) ကြိမ်တိုင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report) ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရမည့်ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှဦးဆောင်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည် -

**(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Physical progress)**

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ။

- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် စီမံကိန်းများ၊

**(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Financial progress)**

- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု (မူလ လျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- ကြီးကြပ်မှု အစီရင်ခံစာ ရှင်းလင်းချိန်တွင်ရှိသော ငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် အချက်အလက်များအပါအဝင် ယင်းအခြေခံ သတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator) ကိုတည်ဆောက်ရပါမည်။

**(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း**

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤ အကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

| အသက်အုပ်စု            |                         | ကျား | မ   | စုစုပေါင်း | မသန်စွမ်းသူ<br>အရေအတွက် |   |
|-----------------------|-------------------------|------|-----|------------|-------------------------|---|
|                       |                         |      |     |            | ကျား                    | မ |
| ၁ နှစ် အောက်          | နို့စို့အရွယ်           | ၂    | ၄   | ၆          |                         |   |
| ၁ နှစ် မှ ၄ နှစ်      | ၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်       | ၅    | ၄   | ၉          |                         |   |
| ၅ နှစ် မှ ၉ နှစ်      | မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်  | ၁၄   | ၁၀  | ၂၄         |                         |   |
| ၁၀ နှစ် မှ ၁၄ နှစ်    | အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် | ၁၆   | ၂၆  | ၄၂         |                         |   |
| ၁၅ နှစ် မှ ၆၄ နှစ်    | အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ် | ၁၂၀  | ၁၃၆ | ၂၅၆        |                         |   |
| ၆၅ နှစ် နှင့်အထက်     | သက်ကြီးရွယ်ကြီး         | ၆    | ၂   | ၈          |                         |   |
| စုစုပေါင်း            |                         | ၁၆၃  | ၁၈၂ | ၃၄၅        | ၁                       |   |
| စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု |                         | ၈၀   |     |            |                         |   |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု ၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

**မှတ်ချက်။** ။ အသက်အုပ်စု ၁ နှစ်အောက်ဆိုသည်မှာ မွေးကင်းစမှ အသက် (၁) နှစ် မပြည့်မီအရွယ် ၊ ၁ နှစ် မှ ၄ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၁) နှစ်ပြည့်အရွယ်မှ (၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၅ နှစ် မှ ၉ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၅) နှစ်ပြည့်သည်မှ အသက် (၁၀) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၀ နှစ် မှ ၁၄ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၁၀) နှစ်ပြည့်သည်မှ အသက် (၁၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၁၅) နှစ်ပြည့်သည် မှ အသက် (၆၄) နှစ် မပြည့်မီအရွယ်၊ အသက် ၆၅ နှစ်အထက်ဆိုသည်မှာ အသက် (၆၅) နှစ်ပြည့်အရွယ်နှင့် ၎င်းထက် အသက်ကြီးသည့် အရွယ်များကိုဆိုလိုသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုနှင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ အနည်းငယ်ရှိသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ ကျား/ မဦးရေ အလွန်ကွာခြားမှုမရှိသဖြင့် အမျိုးသမီး များ လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိလာပါက လူမှုစီးပွားဘဝ ပိုမိုတိုးတက်လာနိုင်ပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုနှင့် လူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ရှိသော်လည်း မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု ရှိပါသည်။ ၆၅နှစ်အထက်တွင် မသန်စွမ်းတစ်ဦးရှိပါသည်။

(ခ) အလုပ်လုပ်နိုင်သူအင်အား

(ခ-၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ဇယား(၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

| စဉ်                                                   | လုပ်ငန်းများ                                                                      | အဓိကအလုပ်အကိုင် |                    |                                    |      | အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ) | ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ) |                                         |                                           |   |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------|------------------------------------|------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------------|---|
|                                                       |                                                                                   | အိမ်ထောင်စု     | မိသားစုဝင် လုပ်အား | အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု | ဦးရေ |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       |                                                                                   |                 |                    |                                    | ကျား |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           | မ |
| စိုက်ပျိုးစီးပွား လုပ်ငန်းများ                        |                                                                                   |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
| ၁                                                     | လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                | ၅၄              | ၁၄၀                | ၂                                  |      | ၅                                                                        | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 | ၂၆              | ၆၇                 |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> |   |
| ၂                                                     | တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး                                                               |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
| ၃                                                     | ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို /ရေငန်ငါး /ပုစွန် စသော ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းခြင်း ၊ မွေးမြူခြင်း) |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
| ၄                                                     | သစ်တောလုပ်ငန်း                                                                    |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
| စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ |                                                                                   |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
| ၅                                                     | သတ္တုတူးဖော်ရေး ၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း           |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
| ၆                                                     | ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
| ၇                                                     | လျှပ်စစ် ၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးစနစ်ရေး                                            |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
| ၈                                                     | ဆောက်လုပ်ရေး ၊ လက်သမား ၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း                                           |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
| ၉                                                     | ယာဉ် ၊ စက်ကိရိယာနှင့် တာရှည်ခံအိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ရေး                       |                 |                    |                                    |      |                                                                          |                                                                         |                                         |                                           |   |
|                                                       | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |
|                                                       | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                 |                 |                    |                                    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |   |

| စဉ် | လုပ်ငန်းများ                                                                               | အဓိကအလုပ်အကိုင် |                    |    |      | အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ) | ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ )                    |   |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------|----|------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|     |                                                                                            | အိမ်ထောင်စု     | မိသားစုဝင် လုပ်အား | ဆတ | ဦးရေ |                                                                          |                                                                                            |   |
|     |                                                                                            |                 |                    |    | ကျား |                                                                          |                                                                                            | မ |
|     | <b>ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊သင်တန်းပေးသူစသည် )</b>        |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၀  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>လက်လီ - လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး</b>                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၁  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း</b>                                                   |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၂  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>ပို့ဆောင်ရေး ၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး</b>                                         |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၃  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>ငွေချေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်နှင့် ငွေချေခြင်းအပါအဝင်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း )</b> |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၄  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>အိမ်ခြံမြေ၊ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သောလုပ်ငန်းများ</b>          |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၅  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး )</b>      |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၆  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>ပညာရေး</b>                                                                              |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၇  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>ကျန်းမာရေး</b>                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၈  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | <b>လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ</b>                                                                |                 |                    |    |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၁၉  | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                         |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                          |                 |                    |    |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |

| စဉ် | လုပ်ငန်းများ                                                             | အဓိကအလုပ်အကိုင် |                   |                                   |      | အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ) | ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ )                    |   |
|-----|--------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------|-----------------------------------|------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|     |                                                                          | အိမ်ထောင်စု     | မိသားစုဝင်လုပ်အား | အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု | ဦးရေ |                                                                          |                                                                                            |   |
|     |                                                                          |                 |                   |                                   | ကျား |                                                                          |                                                                                            | မ |
| ၂၀  | အိမ်များတွင်အငှားလိုက်သူများနှင့် အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ |                 |                   |                                   |      |                                                                          |                                                                                            |   |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                       |                 |                   |                                   |      |                                                                          | <div></div>                                                                                |   |
|     | အလုပ်သမား/ကျပ်စား/                                                       |                 |                   |                                   |      |                                                                          |                                                                                            |   |
|     | ရာသီအလိုက်                                                               |                 |                   |                                   |      |                                                                          |                                                                                            |   |
|     | အလုပ်သမား                                                                |                 |                   |                                   |      |                                                                          |                                                                                            |   |
| ၂၁  | ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ                 |                 |                   |                                   |      |                                                                          |                                                                                            |   |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                       |                 |                   |                                   |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                        |                 |                   |                                   |      |                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |   |
|     | စုစုပေါင်း                                                               | ၈၀              | ၂၀၇               | ၂                                 |      | ၅                                                                        | <input checked="" type="checkbox"/>                                                        |   |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

**မှတ်ချက်။** ။ “အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူများ” အရေအတွက်တွင် “မိသားစုဝင်လုပ်အား” ထပ်မံထည့်သွင်းကောက်ယူခြင်းမပြုရပါ။ “ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်)” ဆိုသည်မှာ ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်လိုသူ (သို့မဟုတ်) အလုပ်သမား/ ဝန်ထမ်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်လိုသူများ အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်မှု အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။ ဥပမာ- “စိုက်ပျိုးရေး” ကဏ္ဍ၏ “ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း”တွင် ရပ်တည်နိုင်မှု ‘အမြင့်’ ဆိုပါက အဆိုပါလုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ခု လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများနေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** အဓိကအလုပ်အကိုင်နှင့် အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများအဖြစ် စိုက်ပျိုးရေး၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊ ဝန်ထမ်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ အထည်ချုပ်လုပ်သား၊ စက်ချုပ်နှင့် နေ့စားလုပ်သား စသဖြင့် အမျိုးစုံ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အလုပ်မလုပ်နိုင်သည့် သက်ကြီးရွယ်အို အိမ်ထောင်စု တစ်စုရှိပါသည်။ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသို့ သွားရောက်လှည့်လည် လုပ်ကိုင်ကြသူများလည်း ရှိပါသည်။

(ခ-၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား(၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မ အလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

| စဉ် | အလုပ်အကိုင်         | ရေတွက်ပုံ | အများဆုံး (ကျပ် ) |      | အနည်းဆုံး (ကျပ် ) |      |
|-----|---------------------|-----------|-------------------|------|-------------------|------|
|     |                     |           | ကျား              | မ    | ကျား              | မ    |
| ၁   | လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး  | နေစား     | ၉၀၀၀              | ၈၀၀၀ | ၆၀၀၀              | ၅၀၀၀ |
| ၂   | တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး | နေစား     | -                 | -    | -                 | -    |

| စဉ် | အလုပ်အကိုင်                                                                  | ရေတွက်ပုံ | အများဆုံး (ကျပ် ) |       | အနည်းဆုံး (ကျပ် ) |      |
|-----|------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------------------|-------|-------------------|------|
|     |                                                                              |           | ကျား              | မ     | ကျား              | မ    |
| ၃   | ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်                                                    | နေစား     | -                 | -     | -                 | -    |
|     | ငါးဖမ်းခြင်း ၊ မွေးမြူခြင်း )                                                |           | -                 | -     | -                 | -    |
| ၄   | သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်း        | နေစား     | -                 | -     | -                 | -    |
| ၅   | ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း                                                             | နေစား     | -                 | -     | -                 | -    |
| ၆   | ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း                                        | နေစား     | ၁၂၀၀၀             | ၁၀၀၀၀ | ၇၀၀၀              | ၆၀၀၀ |
| ၇   | ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး                              | နေစား     | -                 | -     | -                 | -    |
| ၈   | လက်လီ -လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး                                                    | နေစား     | ၆၀၀၀              | ၅၀၀၀  | ၅၀၀၀              | ၄၀၀၀ |
| ၉   | ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာသင်တန်းပေးသူ စသည်) | နေစား     |                   |       |                   |      |
| ၁၀  | ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း                                            | နေစား     | -                 | -     | -                 | -    |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ လယ်သမားအုပ်စု။

**မှတ်ချက်** (၁) လခစားအလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = ( လစာ ÷ ၂၂.၇၅ )

(၂) နာရီတွက်ဖြင့်ရသောအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ×၈)

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** အမျိုးသား/ အမျိုးသမီး လုပ်အားခများမှာ ခွန်အားပေါ် မူတည်၍ အမျိုးသားများက အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု အနည်းငယ်ပိုပါသည်။

(ဂ) သဘာဝရင်းမြစ်များ

(ဂ-၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား(၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

| မြေအမျိုးအစား    | ဧရိယာ (ဧက ) | မြေဆီလွှာအရည်အသွေး (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်) |                          |      |                                     |     |                          |
|------------------|-------------|----------------------------------------------|--------------------------|------|-------------------------------------|-----|--------------------------|
| လယ်မြေ           | ၄၉၇.၀၀      | ကောင်း                                       | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ယာမြေ/တောင်မြေ   |             | ကောင်း                                       | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ဥယျာဉ်ခြံမြေ     | ၅၀.၀၀       | ကောင်း                                       | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ကိုင်း/ကျွန်းမြေ |             | ကောင်း                                       | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ဓနိတောမြေ        | ၃၃.၀၀       | ကောင်း                                       | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| စားကျက်မြေ       |             | ကောင်း                                       | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |

| မြေအမျိုးအစား | ဧရိယာ (ဧက) | မြေဆီလွှာအရည်အသွေး (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်) |                                          |                              |  |
|---------------|------------|----------------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------|--|
| မြေလွတ်မြေလပ် |            | ကောင်း <input type="checkbox"/>              | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> |  |
| စုစုပေါင်း    | ၅၈၀ .၀၀    | ☒                                            |                                          |                              |  |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန ၊ (၄) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

**မှတ်ချက်။** ။ မြေလွတ်မြေလပ်ဆိုသည်မှာ ယခင်က သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွှတ်ထားသည့် သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသော စိုက်ပျိုးရေး(သို့) မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် မြေနှင့် နိုင်ငံတော်က သီးသန့်လျာထားသတ်မှတ်သည့် မြေများကို ဆိုသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိ၍ စပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးပြီး ရုံးပတီ၊ ချဉ်ပေါင် စသည့် သီးပင်စားပင်တို့ကိုလည်း တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

**(ဂ-၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ**

ဇယား(၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

| အမျိုးအစား                                                              | ကျေးရွာနှင့်အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်) |                                          |                                          |                                          | အသုံးချနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)                                                                          | လွန်ခဲ့သော (၁၀) နှစ်က အခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| သတ္တုနှင့် အခြားတွင်းထွက် သယံဇာတများ (ဓာတ်ငွေ့၊ ရေနံ၊ ကျောက်မျက် စသည်။) | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | လွယ် <input type="checkbox"/> ခက် <input type="checkbox"/><br>အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ကျောက် ၊ သဲ ၊ ကျောက်စရစ်စသည်များ                                        | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | လွယ် <input type="checkbox"/> ခက် <input checked="" type="checkbox"/><br>အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)                       | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | လွယ် <input checked="" type="checkbox"/> ခက် <input type="checkbox"/><br>အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> | လျော့ <input checked="" type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/> |
| သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ                                              | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | ☒                                                                                                                  | လျော့ <input checked="" type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/> |
| ရေ-မြေပေါ်ရေ (အင်း၊အိုင်၊ကန်၊ချောင်း၊မြစ်၊စိမ့်စမ်း)                    | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | နည်း <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input type="checkbox"/>            | လွယ် <input checked="" type="checkbox"/> ခက် <input type="checkbox"/><br>အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> | လျော့ <input checked="" type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/> |
| ရေ- မြေအောက်ရေ (တွင်းတိမ်၊တွင်းနက်၊လက်တူးတွင်း)                         | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | နည်း <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input type="checkbox"/>            | လွယ် <input checked="" type="checkbox"/> ခက် <input type="checkbox"/><br>အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| သစ်တော-အပူပိုင်းသစ်တော                                                  | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | လွယ် <input type="checkbox"/> ခက် <input type="checkbox"/><br>အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| သစ်တော-ဒီရေတောများ                                                      | များ <input type="checkbox"/>                                                       | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | လွယ် <input type="checkbox"/> ခက် <input type="checkbox"/><br>အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ သစ်တောဦးစီးဌာန ၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် ချောင်းရေဖြင့် ဆောင်းစပါးအတွက် မြေပေါ်ရေ ရရှိနိုင်ပြီး မိုးစပါးအတွက် မိုးရေကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။

**(ဃ) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ**

ဇယား(၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

| အကြောင်းအရာ                                 | သတ်မှတ်စံနှုန်း        |                            |                        |                             |
|---------------------------------------------|------------------------|----------------------------|------------------------|-----------------------------|
|                                             | အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု | အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု | မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု | အလွန်မပြေလည် သောအိမ်ထောင်စု |
| မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု                          | များ                   | အသင့်အတင့်                 | နည်း                   | အလွန်နည်း (သို့) မရှိ       |
| အိမ်အခြေအနေ                                 | အလွန်ကောင်း            | အသင့်အတင့် ကောင်း          | ညံ့                    | အလွန်ညံ့                    |
| ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု | -                      | -                          | -                      | -                           |
| အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း                     | စီးပွား (ဝင်ငွေ)       | စီးပွား (ဝင်ငွေ)           | စီးပွား (ဝင်ငွေ)       | စီးပွား (ဝင်ငွေ)            |
|                                             | အလွန်ကောင်း            | အသင့်အတင့်                 | နည်း                   | အလွန်နည်း                   |
| အိမ်ထောင်စု                                 | ၁၆                     | ၃၉                         | ၂၁                     | ၄                           |

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေအား မိမိကျေးရွာ တစ်ရွာအတွင်းသာ နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထား ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မပြေလည်သော၊ အလွန်မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ ၅၄% ခန့်ထိရှိပါသည်။

**(င) ထိခိုက်လွယ်မှု**

**(င-၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု**

ဇယား(၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် ‘၃’ နှင့် ‘၄’ အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီ)

| အချိန်ကာလ               | အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် | အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် | ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ (ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုစီ အလိုက် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်များကို ဖော်ပြရန်) |   |   |  |
|-------------------------|----------------------|---------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---|---|--|
| ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံမှု | ၈                    | ၃                                           | အခြားအစာပြောင်းလဲစား                                                                    | = |   |  |
|                         |                      |                                             | အစာလျှော့စား                                                                            | = |   |  |
|                         |                      |                                             | အထောက်အပံ့ယူ                                                                            | = |   |  |
|                         |                      |                                             | ချေးယူ                                                                                  | = | ၂ |  |
|                         |                      |                                             | လုပ်အားခကြိုယူ                                                                          | = | ၆ |  |

| အချိန်ကာလ                               | အိမ်ထောင်စု<br>အရေအတွက် | အမျိုးသမီး<br>ဦးဆောင်သည့်<br>အိမ်ထောင်စု<br>အရေအတွက် | ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ (ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုစီ<br>အလိုက် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်များကို ဖော်ပြရန်) |   |  |  |
|-----------------------------------------|-------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---|--|--|
| ၃ လနှင့် ၆လ<br>ကြားဝမ်းစာ<br>ဖူလုံမှု   |                         |                                                      | အခြားအစာပြောင်းလဲစား                                                                       | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | အစာလျှော့စား                                                                               | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | အထောက်အပံ့ယူ                                                                               | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | ချေးယူ                                                                                     | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | လုပ်အားခကြိုယူ                                                                             | = |  |  |
| ၆ လနှင့် ၁၂<br>လကြား ဝမ်းစာ<br>ဖူလုံမှု |                         |                                                      | အခြားအစာပြောင်းလဲစား                                                                       | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | အစာလျှော့စား                                                                               | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | အထောက်အပံ့ယူ                                                                               | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | ချေးယူ                                                                                     | = |  |  |
|                                         |                         |                                                      | လုပ်အားခကြိုယူ                                                                             | = |  |  |

ရင်းမြစ် ... ဥစ္စာဓနအဆင့် ‘၃’နှင့် ‘၄’ အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ရာခိုင်နှုန်းစီအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။  
**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများ၏ သုံးပုံတစ်ပုံအား လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ၎င်းတို့မှာ  
 ချေးယူ၍ လည်းကောင်း၊ လုပ်အားခကြိုယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖြေရှင်းကြပါသည်။

#### (င-၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား(၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

| အကြောင်းအရာ                                                                        | ကျား                       | မ | ပေါင်း |
|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---|--------|
| မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၄နှစ်နှင့် အထက်                      | ၂                          | ၁ | ၃      |
| မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်                     |                            |   |        |
|                                                                                    | <b>အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်</b> |   |        |
| ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု                           |                            |   |        |
| ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု                          |                            |   |        |
| အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့်<br>ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု |                            |   |        |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** သက်ကြီးရွယ်အိုများရှိသော်လည်း မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု (သို့မဟုတ်) ရပ်ရွာ စောင့်  
 ရှောက်မှု လိုအပ်သောအိမ်ထောင်စုမရှိပါ။

(င-၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား(၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးအစီအမံများ

| စဉ် | ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား              | ထိခိုက်လွယ်မှု<br>အခြေအနေ<br>(မှန်ရာတစ်ခု<br>ကိုသာရွေးရန်) |     |       | စွမ်းဆောင်နိုင်မှု<br>(ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေး<br>နှင့် လိုက်လျောညီထွေ<br>ဖြစ်စေမည့် အစီအမံများ) |     |       |
|-----|---------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|
|     |                                       | နိမ့်                                                      | လတ် | မြင့် | နိမ့်                                                                                           | လတ် | မြင့် |
| ၁   | မြစ်ရေကြီးမှု                         | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၂   | လျှပ်တပြတ် ရေကြီးခြင်း                | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၃   | မုန်တိုင်းဒီရေ                        | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၄   | ဆူနာမီ                                | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၅   | တိုင်ဖုန်းမုန်တိုင်း                  | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၆   | လေဆင်နှာမောင်း                        | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၇   | ငလျင်                                 | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၈   | အပူလှိုင်း                            |                                                            | ✓   |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၉   | စိုက်ပျိုးမြေများတွင် ရေငံဝင်ရောက်မှု | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၁၀  | အအေးလှိုင်း                           |                                                            | ✓   |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၁၁  | မိုးသီးကြွေကျမှု                      | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၁၂  | မိုးခေါင်ခြင်း                        | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၁၃  | တောမီးလောင်ခြင်း                      | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၁၄  | မြစ်ကမ်းပါးပြိုခြင်း                  | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၁၅  | ကမ်းရိုးတန်းတိုက်စားမှု               | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၁၆  | မြေပြိုခြင်း                          | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
|     | လူကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဘေးအန္တရာယ်များ      | နိမ့်                                                      | လတ် | မြင့် | နိမ့်                                                                                           | လတ် | မြင့် |
| ၁၇  | စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု                 |                                                            | ✓   |       |                                                                                                 | ✓   |       |
| ၁၈  | သဘာဝအရင်းအမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ ရေ)   |                                                            | ✓   |       |                                                                                                 | ✓   |       |
| ၁၉  | မြေပြိုခြင်း ၊ မြေဆီလွှာပျက်စီးခြင်း  | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၂၀  | သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း                  | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၂၁  | ငှက်ဖျားရောဂါ                         | ✓                                                          |     |       |                                                                                                 | ✓   |       |
| ၂၂  | တီဘီရောဂါ                             | ✓                                                          |     |       |                                                                                                 | ✓   |       |
| ၂၃  | ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ              | ✓                                                          |     |       |                                                                                                 | ✓   |       |

| စဉ် | ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား                       | ထိခိုက်လွယ်မှု<br>အခြေအနေ<br>(မှန်ရာတစ်ခု<br>ကိုသာရွေးရန်) |  |  | စွမ်းဆောင်နိုင်မှု<br>(ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေး<br>နှင့် လိုက်လျောညီထွေ<br>ဖြစ်စေမည့် အစီအမံများ) |   |  |
|-----|------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--|
| ၂၄  | ကပ်ရောဂါ                                       | ✓                                                          |  |  | ✓                                                                                               |   |  |
| ၂၅  | ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ                               | ✓                                                          |  |  | ✓                                                                                               |   |  |
| ၂၆  | တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု                 | ✓                                                          |  |  |                                                                                                 | ✓ |  |
| ၂၇  | လူကုန်ကူးခြင်း                                 | ✓                                                          |  |  |                                                                                                 | ✓ |  |
| ၂၈  | ဝေးလံခေါင်သီ/ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး<br>ခက်ခဲခြင်း | ✓                                                          |  |  |                                                                                                 | ✓ |  |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

**မှတ်ချက်။** ။ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုဟုဆိုရာ၌ ကျေးရွာတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းစသည့်အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိပါက ယင်းဖြစ်စဉ်များအတွက် ကျေးရွာသူရွာသားများ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါက ကျေးရွာ၏ မည်သို့သော အိမ်ထောင်စုများနှင့် အိမ်ထောင်စုမည်မျှ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံစားကြရပါသလဲ။

(ဥပမာ။ ။ အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၂၅ အိမ်ထောင်စု အောက် - နိမ့်  
အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၂၅ မှ ၅၀ အိမ်ထောင်စု - လတ်  
အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၅၀ အိမ်ထောင်စုအထက် - မြင့် )

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများကြောင့် မိုး မမှန်ခြင်း၊ ကျပ်နန်းအလုပ်သမားများ အတွက် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုနှင့် တိရစ္ဆာန် ရောဂါကျရောက်မှုများ အသင့်အတင့်ရှိနေပါသည်။

#### (င-၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

| စဉ် | ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား                        | ထိခိုက်လွယ်မှု<br>အခြေအနေ<br>(မှန်ရာတစ်ခု<br>ကိုသာရွေးရန်) |     |       | စွမ်းဆောင်နိုင်မှု<br>(ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေး<br>နှင့် လိုက်လျောညီထွေ<br>ဖြစ်စေမည့် အစီအမံများ) |     |       |
|-----|-------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|
|     | သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ                             | နိမ့်                                                      | လတ် | မြင့် | နိမ့်                                                                                           | လတ် | မြင့် |
| ၁   | လူငယ်                                           | ✓                                                          |     |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၂   | အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့်<br>အိမ်ထောင်စု |                                                            | ✓   |       | ✓                                                                                               |     |       |
| ၃   | ဆင်းရဲသားတောင်သူ                                |                                                            | ✓   |       | ✓                                                                                               |     |       |

|    |                                         |   |   |  |   |  |  |
|----|-----------------------------------------|---|---|--|---|--|--|
| ၈  | မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ            | - |   |  | - |  |  |
| ၉  | ငါးကန်ပိုင်ရှင်များ                     | - |   |  | - |  |  |
| ၁၀ | လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများ                 |   | ✓ |  | ✓ |  |  |
| ၁၁ | လူနည်းစုလူမျိုးများ                     | - |   |  | - |  |  |
| ၁၂ | ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ | - |   |  | - |  |  |
| ၁၃ | နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ             | - |   |  | - |  |  |
| ၁၄ | ရွှေတွင်းလုပ်သားများ                    | - |   |  | - |  |  |
| ၁၅ | လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ         | - |   |  | - |  |  |
| ၁၆ | နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ                  | - |   |  | - |  |  |
| ၁၇ | ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ                  | - |   |  | - |  |  |
| ၁၈ | ကားမောင်းပြီးအသက်မွေးသူများ             | - |   |  | - |  |  |
|    |                                         |   |   |  |   |  |  |
|    |                                         |   |   |  |   |  |  |
|    |                                         |   |   |  |   |  |  |
|    |                                         |   |   |  |   |  |  |
|    |                                         |   |   |  |   |  |  |
|    |                                         |   |   |  |   |  |  |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

**မှတ်ချက်။** ။ ကျေးရွာရှိလူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စုများ စသည်တို့သည် မည်သို့သော အခြေအနေများတွင် လွယ်လွယ်ကူကူ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါက မည်မျှအထိ ထိခိုက်ကြပါသနည်း။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများ၊ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများမှာ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းအရ ထိခိုက်နိုင်ခြေပို များပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(က-၁) ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

|   |              |   |                          |   |                                     |   |                                |                                     |         |                          |        |                                     |
|---|--------------|---|--------------------------|---|-------------------------------------|---|--------------------------------|-------------------------------------|---------|--------------------------|--------|-------------------------------------|
|   |              |   |                          |   |                                     |   | ကျန်းမာရေး                     | <input type="checkbox"/>            | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/> | ကောင်း | <input type="checkbox"/>            |
| ၁ | ကျေးရွာစီမံ  | ၁ | <input type="checkbox"/> | ၂ | <input checked="" type="checkbox"/> | ၃ | <input type="checkbox"/>       |                                     |         |                          | ၅      |                                     |
|   | အုပ်ချုပ်ရေး |   |                          |   |                                     |   | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး           | <input type="checkbox"/>            |         |                          | သင့်   | <input checked="" type="checkbox"/> |
|   | အဖွဲ့        |   |                          |   |                                     |   | သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး | <input type="checkbox"/>            |         |                          | ညံ့    | <input type="checkbox"/>            |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး       | <input checked="" type="checkbox"/> |         |                          |        |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | ပညာရေး                         | <input type="checkbox"/>            | ငွေကြေး | <input type="checkbox"/> |        |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | ကျန်းမာရေး                     | <input type="checkbox"/>            | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/> | ကောင်း | <input type="checkbox"/>            |
| ၂ | လူငယ်အဖွဲ့   | ၁ | <input type="checkbox"/> | ၂ | <input checked="" type="checkbox"/> | ၃ | <input type="checkbox"/>       |                                     |         |                          | ၅      |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး           | <input type="checkbox"/>            |         |                          | သင့်   | <input type="checkbox"/>            |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး | <input type="checkbox"/>            |         |                          | ညံ့    | <input type="checkbox"/>            |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး       | <input type="checkbox"/>            |         |                          |        |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | ပညာရေး                         | <input checked="" type="checkbox"/> | ငွေကြေး | <input type="checkbox"/> |        |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | ကျန်းမာရေး                     | <input type="checkbox"/>            | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/> | ကောင်း | <input type="checkbox"/>            |
| ၃ | ကျောင်း      | ၁ | <input type="checkbox"/> | ၂ | <input checked="" type="checkbox"/> | ၃ | <input type="checkbox"/>       |                                     |         |                          | ၅      |                                     |
|   | ကော်မတီ      |   |                          |   |                                     |   | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး           | <input type="checkbox"/>            |         |                          | သင့်   | <input type="checkbox"/>            |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး | <input type="checkbox"/>            |         |                          | ညံ့    | <input type="checkbox"/>            |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး       | <input type="checkbox"/>            |         |                          |        |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | ပညာရေး                         | <input type="checkbox"/>            | ငွေကြေး | <input type="checkbox"/> |        |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | ကျန်းမာရေး                     | <input type="checkbox"/>            | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/> | ကောင်း | <input type="checkbox"/>            |
| ၄ |              | ၁ | <input type="checkbox"/> | ၂ | <input type="checkbox"/>            | ၃ | <input type="checkbox"/>       |                                     |         |                          | ၅      |                                     |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး           | <input type="checkbox"/>            |         |                          | သင့်   | <input type="checkbox"/>            |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး | <input type="checkbox"/>            |         |                          | ညံ့    | <input type="checkbox"/>            |
|   |              |   |                          |   |                                     |   | လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး       | <input type="checkbox"/>            |         |                          |        |                                     |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု။

#### အုပ်စုအမျိုးအစား

- (၁) စီးပွားရေးအခြေခံအုပ်စု - လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့စသည်။
- (၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ- အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။
- (၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာရှိပြည်သူလူထုဖြင့် သီးသန့်ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများမရှိသော်လည်း ကျေးရွာ၏သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ စိုက်ဘဏ်ချေးငွေအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော လယ်သမားအဖွဲ့ရှိပါသည်။

#### (က-၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

| စဉ် | အမည်                         | အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား<br>(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်) |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်<br>အစီအစဉ် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်<br>ရွေးနိုင်သည်။) |                                     |         |                                     |
|-----|------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------|-------------------------------------|
| ၁   | ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး<br>အဖွဲ့ | ၁ <input type="checkbox"/>                         | ၂ <input checked="" type="checkbox"/> | ၃ <input type="checkbox"/> | ၄ <input type="checkbox"/> | ၅ <input type="checkbox"/> | ၆ <input type="checkbox"/> | ၇ <input type="checkbox"/> | ပညာရေး                                                                                  | <input type="checkbox"/>            | ငွေကြေး | <input checked="" type="checkbox"/> |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | ကျန်းမာရေး                                                                              | <input type="checkbox"/>            | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး                                                                    |                                     |         | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး                                                           |                                     |         | <input type="checkbox"/>            |
| ၂   | ကျောင်းကော်မ<br>တီ           | ၁ <input type="checkbox"/>                         | ၂ <input checked="" type="checkbox"/> | ၃ <input type="checkbox"/> | ၄ <input type="checkbox"/> | ၅ <input type="checkbox"/> | ၆ <input type="checkbox"/> | ၇ <input type="checkbox"/> | ပညာရေး                                                                                  | <input checked="" type="checkbox"/> | ငွေကြေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | ကျန်းမာရေး                                                                              | <input type="checkbox"/>            | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး                                                                    |                                     |         | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး                                                           |                                     |         | <input type="checkbox"/>            |
| ၃   |                              | ၁ <input type="checkbox"/>                         | ၂ <input type="checkbox"/>            | ၃ <input type="checkbox"/> | ၄ <input type="checkbox"/> | ၅ <input type="checkbox"/> | ၆ <input type="checkbox"/> | ၇ <input type="checkbox"/> | ပညာရေး                                                                                  | <input type="checkbox"/>            | ငွေကြေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | ကျန်းမာရေး                                                                              | <input type="checkbox"/>            | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး                                                                    |                                     |         | <input type="checkbox"/>            |
|     |                              |                                                    |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး                                                           |                                     |         | <input type="checkbox"/>            |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

### မှတ်ချက်။

- (၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သော အဖွဲ့အစည်း(ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (ဥပမာ-ဓမ္မစကူးလ်ဖောင်ဒေးရှင်း၊ Christian Aid Missions စသည် )
  - (၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (ဥပမာ- Care International, Save the Children, Gret, Pact Myanmar စသည် )
  - (၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
  - (၄) နိုင်ငံအများ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
  - (၅) နိုင်ငံတစ်ခု၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ - GIZ, UKAid, US Aid, စသည် )
  - (၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
  - (၇) ပုဂ္ဂိုလိကအဖွဲ့အစည်းများ
- နိုင်ငံတော်မှ ဒေသအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကို ထိရောက်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေလမ်းညွှန်ချက်များဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းကာ ဖွဲ့စည်းပေးထားနေသော အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့များ (ဥပမာ - သမဝါယမဦးစီးဌာန၏ သမဝါယမအသင်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ မြစိမ်းရောင်စသည်) တို့ကို ဤဇယားတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းမပြုပါရန်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့်ကျောင်းကော်မတီတို့ရှိပါသည်။

### (ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

#### (ခ-၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု အရွယ်အစား (မြေပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ)

ဇယား(၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

| စဉ်                             | မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား | အိမ်ထောင်စု<br>အရေအတွက် | အမျိုးသမီးဦးဆောင်<br>သည့် အိမ်ထောင်စု<br>အရေအတွက် | ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်<br>သတ်မှတ်ချက်                                                    |
|---------------------------------|---------------------------|-------------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| ၁                               | မြေယာမဲ့                  | ၂၆                      | ၂                                                 | မြေမဲ့ယာမဲ့                                                                         |
| ၂                               | ၂.၅ ဧကအောက်               | ၁၅                      |                                                   | ဆင်းရဲသားတောင်သူ                                                                    |
| ၃                               | ၂.၅ ဧက မှ ၅ ဧက            | ၁၄                      |                                                   | တောင်သူငယ်                                                                          |
| ၄                               | ၅ ဧက မှ ၁၂.၅ ဧက           | ၁၅                      |                                                   | တောင်သူလတ်                                                                          |
| ၅                               | ၁၂.၅ ဧက အထက်              | ၁၀                      |                                                   | တောင်သူကြီး                                                                         |
| ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုစုစုပေါင်း |                           | ၈၀                      |                                                   |  |

ရင်းမြစ် . . . (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ဦးရေမှာ အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၃၂.၅% ခန့် ရှိပါသည်။

(၂) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

| စဉ် | အရင်းအမြစ်             | ရေ<br>သောက်<br>(ဧက) | ရေရှိနိုင်မှု                                                             |                                                         |                                          |                                                               |                               |
|-----|------------------------|---------------------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------------------------------|
|     |                        |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး / ရာသီ<br>အလိုက် (မှန်ရာတစ်ခု<br>ကိုသာရွေးရန်)             | လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)<br>(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ<br>ရွေးရန်) |                                          | လွန်ခဲ့သော (၁၀)နှစ်က<br>အခြေအနေ (မှန်ရာ<br>တစ်ခုကိုသာရွေးရန်) |                               |
| ၁   | ဆည်                    |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>                                   | ရှိ <input type="checkbox"/>                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            | လျော့ <input type="checkbox"/>                                | တိုး <input type="checkbox"/> |
|     |                        |                     | ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                      | အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/> |                                                               |                               |
| ၂   | ရေလွှဲဆည်              |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>                                   | ရှိ <input type="checkbox"/>                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            | လျော့ <input type="checkbox"/>                                | တိုး <input type="checkbox"/> |
|     |                        |                     | ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                      | အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/> |                                                               |                               |
| ၃   | မြစ်ရေတင်<br>စီမံကိန်း |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>                                   | ရှိ <input type="checkbox"/>                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            | လျော့ <input type="checkbox"/>                                | တိုး <input type="checkbox"/> |
|     |                        |                     | ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                      | အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/> |                                                               |                               |

| စဉ် | အရင်းအမြစ်     | ရေ<br>သောက်<br>(ဧက) | ရရှိနိုင်မှု                                                                                                                    |                                                                                                             |                                                                                                                     |  |
|-----|----------------|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|     |                |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး / ရာသီ<br>အလိုက် (မှန်ရာတစ်ခု<br>ကိုသာရွေးရန်)                                                                   | လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)<br>(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ<br>ရွေးရန်)                                                     | လွန်ခဲ့သော (၁၀)နှစ်က<br>အခြေအနေ (မှန်ရာ<br>တစ်ခုကိုသာရွေးရန်)                                                       |  |
| ၄   | ရေသွင်းမြောင်း |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/><br>ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/>            |  |
| ၅   | အဝီစိတွင်း     |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/><br>ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/>            |  |
| ၆   | လက်ငင်ရေတွင်း  |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/><br>ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/>            |  |
| ၇   | စိမ့်စမ်းရေ    |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/><br>ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input type="checkbox"/>            |  |
| ၈   | ချောင်းရေ      | ၄၉၇.၀               | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input checked="" type="checkbox"/><br>ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | လျော့ <input type="checkbox"/> တိုး <input type="checkbox"/><br>အပြောင်းအလဲမရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |  |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ချောင်းရေကိုနွေစပါးအတွက် အဓိကအားထား၍ စိုက်ပျိုးပါသည်။

## (၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား(၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

| သီးနှံ   | စုစုပေါင်းစိုက်ဧက | တစ်ဧက အထွက်နှုန်း |           |           |          | သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့် ကာလ |         | သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်<br>(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)                        |                              | အမြတ်ရရှိနိုင်မှု<br>(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)               |                                         | ထိခိုက်လွယ်မှု<br>(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)                             |                              |
|----------|-------------------|-------------------|-----------|-----------|----------|--------------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
|          |                   | ယူနစ်             | အနည်းဆုံး | အများဆုံး | ပျမ်းမျှ | မှ                       | ထိ      |                                                                          |                              |                                                               |                                         |                                                                          |                              |
| မိုးစပါး | ၄၉၇.၀             | တင်း              | ၅၀        | ၇၀        | ၆၀       | ဇူလိုင်                  | ဒီဇင်ဘာ | မြင့် <input checked="" type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> | လတ် <input type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input checked="" type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> | လတ် <input type="checkbox"/> |
|          |                   |                   |           |           |          |                          |         | မြင့် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> | လတ် <input type="checkbox"/>            | မြင့် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> |
|          |                   |                   |           |           |          |                          |         | မြင့် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> | လတ် <input type="checkbox"/>            | မြင့် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မိုးနှင့် ဆောင်းစပါးကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အခြားသီးပင်စားပင်လေးများလည်း တနိုင်တပိုင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

**(၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ**

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

| စက်အမျိုးအစား        | တစ်ဦးချင်းပိုင် | ရွာပိုင် | အဖွဲ့ပိုင် | ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ |
|----------------------|-----------------|----------|------------|--------------------------------|
| ထွန်စက်              |                 |          |            |                                |
| လက်တွန်းထွန်စက်      | ၃၄              |          |            | ၁၈                             |
| အစေ့ချက်ကိရိယာ       |                 |          |            |                                |
| ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက် |                 |          |            |                                |
| ရိတ်သိမ်းစက်         |                 |          |            |                                |
| ခြွေလှေ့စက်          | ၁၂              |          |            | ၄၀                             |
| ရေစုပ်စက်            |                 |          |            |                                |
| ခြေနင်းရေတင်စက်      |                 |          |            |                                |
| မြက်ရိတ်စက်          |                 |          |            |                                |

ရင်းမြစ်... (၁)အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ လယ်ဧကနည်းပါးသောသူများမှာ စက်များ ငှားရမ်း၍ လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

**(၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

ဇယား(၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

| အခွင့်အလမ်း                                                      | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ ဇယား၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။ ) |                                 |                                                   |                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား                                          | အလွန်ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                   | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့်တင်မျှတ <input checked="" type="checkbox"/>   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                       |
| လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု                                          | အလွန်ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                   | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့်တင်မျှတ <input checked="" type="checkbox"/>   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                       |
| စိုက်ပျိုးရေး အရင်းအမြစ်                                         | ပေါများ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                       |                                 | အသင့်အတင့်ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                       |
| ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု                                  | အလွယ်တကူရသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                  |                                 | ရသည် <input checked="" type="checkbox"/>          | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                       |
| သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု                                      | မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                            |                                 |                                                   |                                                                                          |
|                                                                  | သီးနှံမျိုးစေ့များ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                               |                                 |                                                   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                       |
| သဘာဝမြေဆွေး/အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ နှင့် အခြား အော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ | လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                   |                                 |                                                   | ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |

| အခွင့်အလမ်း                                                 | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ ဇယား ၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။ ) |                                                    |                                    |                                    |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------|
| ဓာတုပိုးသတ်ဆေး ၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ | လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                      | ဝယ်ယူရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |                                    |
| လုပ်သားရရှိနိုင်မှု                                         | အလွယ်တကူရနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                             | ရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>      | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |                                    |
| နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ          | အလွယ်တကူရနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                             | ရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>      | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |                                    |
| သီးနှံဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု                               | သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် ရောင်းချနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                        |                                                    |                                    |                                    |
|                                                             | သီးနှံများကို ရောင်းချနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                     |                                                    |                                    | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ရာသီဥတု အခြေအနေပြောင်းလဲမှု (အပူချိန်၊ မိုးရေချိန်)         | ထိခိုက်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                         | မထိခိုက်ပါ <input type="checkbox"/>                | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |                                    |

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးဆွေးခြင်း- လယ်သမားအုပ်စု၊ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။  
**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** မြို့နှင့် အလွန် အလှမ်းမဝေးသဖြင့် မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနသို့ ချိတ်ဆက်နိုင်ပါသည်။ ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများလည်း အလွယ်တကူ ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။

#### (၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                          | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။ ) |                                                  |                                    |                                     |
|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------|-------------------------------------|
| သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား                                         | မြေဆီမြေဩဇာမကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                         | ရာသီဥတုမမှန် <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |                                     |
| လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု                                         | လယ်ယာမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိပါ                                                                                                                                                                      |                                                  |                                    | <input checked="" type="checkbox"/> |
|                                                                 | လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုများသည်                                                                                                                                                                         |                                                  |                                    | <input type="checkbox"/>            |
|                                                                 | လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုအသင့်အတင့်ရှိသည်                                                                                                                                                                |                                                  |                                    | <input type="checkbox"/>            |
|                                                                 | ပလပ်မြေများရှိသည်                                                                                                                                                                                   |                                                  |                                    | <input type="checkbox"/>            |
|                                                                 | ပလပ်မြေအသင့်အတင့်ရှိသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                    | မဖြေဆိုပါ                                        |                                    | <input type="checkbox"/>            |
| စိုက်ပျိုးရေး အရင်းအမြစ်                                        | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                 | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/>                 | မဖြေဆိုပါ                          | <input type="checkbox"/>            |
| ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု                                 | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                 | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/>                 | မဖြေဆိုပါ                          | <input type="checkbox"/>            |
| သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု                                     | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                 | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/>                 | မဖြေဆိုပါ                          | <input type="checkbox"/>            |
| သဘာဝမြေဆွေး/အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာနှင့် အခြားအော်ဂဲနစ် သွင်းအားစုများ | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                 | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/>                 | မဖြေဆိုပါ                          | <input type="checkbox"/>            |
| ဓာတုပိုးသတ်ဆေး ၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ     | အလွယ်တကူမရနိုင် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                            | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/>                 | မဖြေဆိုပါ                          | <input checked="" type="checkbox"/> |
| လုပ်သားရရှိနိုင်မှု                                             | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                 | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/>                 | မဖြေဆိုပါ                          | <input type="checkbox"/>            |

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                                                                | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။<br>ဇယား၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု<br>ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။) |                                  |                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------------|
| နည်းပညာ ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ<br>ဝန်ဆောင်မှုများ                                                | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                    | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>  |
| သီးနှံဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု                                                                        | သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ။                                                                                                                                 |                                  | <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                                       | သီးနှံများကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်မရှိပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                       | မဖြေဆိုနိုင်ပါ                   | <input checked="" type="checkbox"/> |
| ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကျရောက်မှု                                                                         | ဆိုးရွားစွာကျ <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့်ကျ <input checked="" type="checkbox"/> အနည်းငယ် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                        |                                  |                                     |
| ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သည့် သီးနှံများနှင့်<br>ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်<br>လက်လှမ်းမီမှု                    | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                    | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>  |
| ရာသီအလိုက် ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်များ<br>နှင့် သီးနှံစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအကြံဉာဏ်များ<br>လက်လှမ်းမီမှု | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                    | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>  |

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂)သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** နှစ်စဉ် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်မှုများရှိသဖြင့် ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများ အသုံးပြုမှုများ  
ရှိပါသည်။ တခါတရံ မိုးများသည့် ကာလတွင် စိုက်ခင်းပျက်စီးမှုများ ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။

#### (ခ-၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

##### (၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

| မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း | မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း<br>လုပ်ကိုင်နေသော အိမ်ထောင်စု | ကောင်ရေ |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------|---------|
| <b>မွေးမြူရေး</b>           |                                                           |         |
| နွား                        | ၆                                                         | ၃၄      |
| <b>မွေးမြူရေး</b>           |                                                           |         |
| ပို့စားနွား                 |                                                           |         |
| ကျွဲ                        | ၂                                                         | ၃       |
| မြင်း                       |                                                           |         |
| မြည်း                       |                                                           |         |

| မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း | မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း<br>လုပ်ကိုင်နေသော အိမ်ထောင်စု | ကောင်ရေ |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------|---------|
| လား                         |                                                           |         |
| ဆိတ်                        | ၁                                                         | ၅       |
| သိုး                        |                                                           |         |
| ဝက်                         | ၁၂                                                        | ၃၉      |
| ကြက်                        | ၅၈                                                        | ၁၀၃၂    |
| ဘဲ                          | ၆၀                                                        | ၁၃၂၀    |
| နွားနောက်                   |                                                           |         |
| <b>ငါးလုပ်ငန်း</b>          |                                                           |         |
| ငါးကန်                      |                                                           |         |
| ပုဇွန်ကန်                   |                                                           |         |
| ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း     |                                                           |         |
| ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း       |                                                           |         |
| ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း     |                                                           |         |

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂)ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။  
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကြက်၊ဝက်၊ဘဲကို စီးပွားဖြစ် မွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုအနည်းငယ်မျှသာ ရှိပါသည်။

**(၂) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

|                                 |                                                                                                                                                                                                 |                                                             |                                               |
|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| အခွင့်အလမ်း                     | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ'ဟူသောအကွက်ကို ရွေးရန်။)             |                                                             |                                               |
| မွေးမြူရေး                      |                                                                                                                                                                                                 |                                                             |                                               |
| စားကျက်မြေ                      | ပေါများ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                | အသင့်အတင့် <input type="checkbox"/>                         | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ရေရရှိမှု                       | အလုံအလောက်ရနိုင် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                       | အသင့်အတင့်ရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>        | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| မျိုးတိရစ္ဆာန်<br>လက်လှမ်းမီမှု | မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူရနိုင် <input type="checkbox"/><br>မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ အသင့်အတင့်ဝယ်ယူရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |                                                             |                                               |
| ချေးငွေ                         | ချေးငွေလွယ်ကူစွာရနိုင် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                           | ချေးငွေအသင့်အတင့်ရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |                                               |

| အခွင့်အလမ်း                                         | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုတည်းရွေးရန်။ ဇယား၂၀နှင့် ၂၁ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ မဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။) |                                                                                                   |                                                                                     |
|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| သွင်းအားစု (မွေးမြူရေး အစာဆေးစသည်) ဈေးကွက်          | သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                      | သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                  | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                  |
| ဝန်ဆောင်မှုနှင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှု                 | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/>                                                                                     | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်သည်။ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ။ <input type="checkbox"/>                                                 |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                                | ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                     | ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                              | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                  |
| အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာလုံလောက်မှု                | အလုံအလောက်ရှိသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                           | အသင့်အတင့်ရှိသည် <input checked="" type="checkbox"/>                                              | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                  |
| <b>ငါးလုပ်ငန်း</b>                                  |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                   |                                                                                     |
| ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန် ရေမြေ အနေအထား                  | အလွန်ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                | ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                   | သင့်တင့်မျှတ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု                    | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                       | ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                        | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                       |
| ချေးငွေ                                             | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ချေးငွေရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                    | ချေးငွေရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                      | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                       |
| သွင်းအားစုလက်လှမ်းမီမှု                             | သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                      | သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                             | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                       |
| နည်းပညာအကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ                     | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/>                                                                                     | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆိုပါ။ <input checked="" type="checkbox"/>                                      |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                                | ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                      | ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                         | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                       |
| ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု                            | လွယ်ကူသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                  | အသင့်အတင့်လွယ်ကူသည် <input type="checkbox"/>                                                      | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                       |
| ရာသီဥတုအခြေအနေ ပြောင်းလဲမှု (အပူချိန်၊ မိုးရေချိန်) | ထိခိုက်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                 | မထိခိုက်ပါ <input type="checkbox"/>                                                               | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                       |

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှာ တနိုင်ငံတပိုင် လုပ်ကိုင်ခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

(၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                                                                  | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင် သည်။<br>ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်<br>ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသော အကွက်ကိုရွေးရန်။)             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>မွေးမြူရေး</b>                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                         |
| စားကျက်မြေ                                                                                              | စားကျက်မြေရှားပါးသည် <input checked="" type="checkbox"/> စားကျက်မြေလုံးဝမရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                              |
| ရေရရှိမှု                                                                                               | ရေရှားပါးသည် <input type="checkbox"/> ရေလုံးဝမရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                              |
| မျိုးတိရစ္ဆာန်<br>လက်လှမ်းမီမှု                                                                         | မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူမရနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/><br>မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ လုံးဝ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                           |
| ချေးငွေ                                                                                                 | ချေးငွေလွယ်ကူစွာ မရနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> ချေးငွေလုံးဝမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                             |
| သွင်းအားစု (မွေးမြူရေးအစာ၊<br>ဆေးစသည်)ဈေးကွက်                                                           | သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/><br>သွင်းအားစုများ လုံးဝ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                |
| ဝန်ဆောင်မှုနှင့်<br>နည်းပညာပံ့ပိုးမှု                                                                   | နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ မရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                                                                                    | ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/><br>ထုတ်ကုန်များကို မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>               |
| အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း<br>မြေနေရာလုံလောက်မှု                                                                 | အလုံအလောက်မရှိပါ <input checked="" type="checkbox"/> လုံးဝမရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                            |
| <b>ငါးလုပ်ငန်း</b>                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                         |
| ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန်<br>ရေမြေအနေအထား                                                                    | ရေမြေအနေအထား မကောင်းပါ <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                           |
| ငါး/ပုစွန်သားပေါက်<br>လက်လှမ်းမီမှု                                                                     | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> လုံးဝဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                         |
| ချေးငွေ                                                                                                 | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာချေးငွေမရပါ <input checked="" type="checkbox"/> လုံးဝချေးငွေမရပါ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                      |
| သွင်းအားစု<br>လက်လှမ်းမီမှု                                                                             | သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ <input type="checkbox"/><br>သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                      |
| နည်းပညာအကူအညီနှင့်<br>နည်းလမ်းများ                                                                      | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရပါ <input type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>      |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                                                                                    | ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/><br>ထုတ်ကုန်များကိုလုံးဝ မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>          |
| ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု                                                                                | မလွယ်ကူပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                        |
| ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပြင်းထန်<br>သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ<br>(ဥပမာ- ရေကြီးခြင်းနှင့်<br>မိုးခေါင်ခြင်း ) | ထိခိုက်သည် <input type="checkbox"/> မထိခိုက်ပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                   |

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                                                                                        | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။<br>ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်<br>ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသော အကွက်ကိုရွေးရန်။) |                               |                                  |                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------------------|
| အပူချိန်ပြောင်းလဲမှု ပိုမိုမြန်ခြင်း                                                                                          | နည်း <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                                  | များ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>    | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| မိုးရွာသွန်းမှု ပိုများခြင်း                                                                                                  | နည်း <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                                  | များ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>    | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်များနှင့် ပင်လယ်ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်များ လက်လှမ်းမီခြင်း | အလွယ်တကူမရ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                       |                               | လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု ၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ ကုဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများကြောင့် မိုးများခြင်း၊ အပူချိန်ပြောင်းလဲမှုမြန်ခြင်းများ တစ်ခါတစ်ရံ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ရောဂါကျရောက်မှုများလည်းရှိပါသည်။ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အများအပြား မရှိပါ။ ရေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများလည်းရှိပါသည်။

#### (ခ-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

##### (၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

| အခွင့်အလမ်း                                                                      | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ ဇယား ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။) |                                                |                                                         |                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------|
| လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု                                                        | များ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                          | အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                      |                                    |
| လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန် မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ရှိခြင်း | ဈေးကွက်ကောင်းရှိသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                           |                                                | ဈေးကွက်အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/>   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း                                                  | ဈေးကွက်အခြေအနေကို ကောင်းစွာနားလည်သိရှိသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                     |                                                | အသင့်အတင့်နားလည်သည် <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ                                                        | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                             | သင့် <input type="checkbox"/>                  | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                      |                                    |
| ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း                                                          | ပေါများ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                       | သင့် <input checked="" type="checkbox"/>       | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                      |                                    |
| လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း                                                        | ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                        | သင့် <input checked="" type="checkbox"/>       | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                      |                                    |
| ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း                                                            | လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                         |                                                |                                                         |                                    |
|                                                                                  | ချေးငွေရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                   |                                                |                                                         | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |

| အခွင့်အလမ်း:                                                                                                       | ဖော်ပြချက် /ရှင်းလင်းချက် ( မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်၊ ဇယား ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။<br>ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။ )                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာ ဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း | နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူရနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သည်။ <input checked="" type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော(သို့မဟုတ်)အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို တတ်မြောက်ခြင်း             | ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်သည် <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                |
| အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ                                                                                         | များ <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                                         |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု ၊ လူငယ်အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအဖြစ် ဝန်ထမ်း၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ စက်ချုပ်၊ စက်ပြင်လုပ်ငန်း၊ အထည်ချုပ်လုပ်သားနှင့် နေ့စားလုပ်သားစသဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

### (၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                                          | ဖော်ပြချက် /ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကို ရွေးရန်။ ) |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု                                                       | ရှားပါး <input type="checkbox"/> လုံးဝမရှိ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                   |
| လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ရှိခြင်း | ဈေးကွက်မကောင်း <input type="checkbox"/> ဈေးကွက်မရှိ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                          |
| ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း                                                 | ဈေးကွက်အခြေအနေကို ကောင်းစွာနားမလည် <input type="checkbox"/><br>လုံးဝနားမလည် <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                  |
| လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ                                                       | ညံ့ <input type="checkbox"/> အလွန်ညံ့ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                        |
| ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း                                                         | ကုန်ကြမ်းရရှိမှု နည်းသည် <input type="checkbox"/> ကုန်ကြမ်းမရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                            |
| လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း                                                       | ပုံမှန်မရပါ <input type="checkbox"/> လုံးဝမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                               |

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                                                                             | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ယေး ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေး ပြီးမှဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကို ရွေးရန်။ )                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                              | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ချေးငွေမရရှိပါ <input type="checkbox"/> ချေးငွေမရပါ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                             |
| အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာ ဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း | နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူမရပါ <input type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများလုံးဝမရပါ။ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို တတ်မြောက်ခြင်း          | ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်ခြင်း မရှိ <input type="checkbox"/> လုံးဝမတတ် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                 |
| အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း                                                                                             | အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်း <input type="checkbox"/><br>အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                      |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု ၊ လူငယ်အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသော်လည်း ကျေးရွာရှိ မိဘပိုင် လယ်မြေများသာ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ဂ) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(ဂ-၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

| စဉ် | ပုံစံ                                                                 | အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် | ပြည်တွင်း |   |        | ပြည်ပ |   |        | လူဦးရေ |   |        |
|-----|-----------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------|---|--------|-------|---|--------|--------|---|--------|
|     |                                                                       |                     | ကျား      | မ | ပေါင်း | ကျား  | မ | ပေါင်း | ကျား   | မ | ပေါင်း |
| ၁   | ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူတစ်ဦးအနည်းဆုံးရှိသောအိမ်ထောင်စုနှင့်လူဦးရေ |                     |           |   |        |       |   |        |        |   |        |

|   |                                        |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|---|----------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
|   | ကျေးရွာပြင်ပသို့ရွှေ့ပြောင်းမှု<br>ကာလ |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| ၂ | ၃လ အထိ                                 |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|   | ၆လ အထိ                                 |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|   | ၁၂လ အထိ                                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|   | ၁၂လ အထက်                               |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး  
မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊ လူငယ်အုပ်စု။

**မှတ်ချက်။** ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ တရားဝင်မှု/ မဝင်မှု၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ၏ သဘောဆန္ဒပါ  
မှု/မပါမှု စသည်ဖြင့်မခွဲခြားဘဲ၊ ကြာမြင့်ချိန်အနည်းအများ မကန့်သတ်ဘဲ၊ မည်သည့်အကြောင်းအရင်းကြောင့်  
ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရသည်ဖြစ်စေကာမူ မူလဌာနဒေသတစ်ခုမှ နိုင်ငံခြားသို့ဖြစ်စေ၊ ပြည်တွင်းတစ်နယ်  
တစ်ကြေးသို့ဖြစ်စေ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူတိုင်းကို ‘**ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ**’ ဟု သတ်မှတ်  
သည်။ နိုင်ငံတော်တာဝန်၊ အဖွဲ့အစည်းတာဝန်ဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းအခြေချနေရသူများသည်လည်း ဤဇယား  
တွင် အကျုံးဝင်ပါသည်။ သားသမီးနှင့် ဆွေမျိုးများထံတွင်ခိုလှုံရန်၊ မှီခိုရန် သွားရောက်အခြေချနေသော၊  
ကျန်းမာရေးအရ အမြဲတမ်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။  
ခေတ္တပညာ သွားရောက်သင်ကြားနေသူများ၊ ခေတ္တကျန်းမာရေးကုသမှုခံယူနေသူများသည် ဤဇယားတွင်  
အကျုံးမဝင် ပါ။ ယခင်ကရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်ခဲ့စေကာမူ ယခုလက်ရှိကာလတွင် မူလဌာနနေတွင်  
ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်လျက်ရှိသူများသည် ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ ယခုလက်တလောတွင်  
ခရီးယာယီသွားနေသူများ သည်လည်း ဤဇယားတွင် အကျုံးမဝင်ပါ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာတွင်ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူမရှိပါ။

(ဂ-၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်း

ဇယား(၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်း

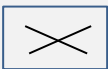
| စဉ် | အကြောင်းအရင်း                                                                                      | လူဦးရေ |   |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|---|
|     |                                                                                                    | ကျား   | မ |
| ၁   | ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်                               |        |   |
| ၂   | နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရင်း                                                              |        |   |
| ၃   | ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှုမရှိသည့်အကြောင်းအရင်း                                 |        |   |
| ၄   | လူမှုရေး ၊ ကျန်းမာရေး ကိစ္စများကြောင့် ( Social protection, health )                               |        |   |
| ၅   | အမျိုးအမည် ခွဲခြားမဖော်ပြနိုင် (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရင်းကို ဖြေဆိုထား<br>ခြင်း/ ဖြေဆိုလိုခြင်းမရှိ |        |   |

ရင်းမြစ်... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင်ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူမရှိပါ။

(ဂ-၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား(၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

| စဉ် | အကြောင်းအရာ                                     | အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် |                                                                                     |     |       |
|-----|-------------------------------------------------|---------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|
|     |                                                 | စုစုပေါင်း          | မြင့်                                                                               | လတ် | နိမ့် |
| ၁   | ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် | ၈                   |                                                                                     | ၈   |       |
|     | ပြန်ပို့ငွေလမ်းကြောင်းများ                      |                     |                                                                                     |     |       |
|     | -က။ ငွေလွှဲလုပ်ငန်း ( ဟွန်ဒီ )                  | ၈                   |  |     |       |
| ၂   | -ခ။ ဘဏ်                                         |                     |                                                                                     |     |       |
|     | -ဂ။ လူကြိုက်ဖြင့် လွှဲပို့ခြင်း                 |                     |                                                                                     |     |       |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင်ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူမရှိပါ။

(ဃ) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား(၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

| ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု         | အနီးဆုံးဈေး<br>(အနီးဆုံး တစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်။ )                                                                                   | အကြီးစားဈေးကွက်<br>(အဓိက တစ်ခုကိုသာ ဖော်ပြပါရန်။ )                                                            |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ဈေးအမည် (မြို့/ရွာ)          | ဒါးကဈေး                                                                                                                             | ကန်ကြီးထောင့်ဈေး                                                                                              |
| ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)        | ၀ မှ ၁ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> ၁ မှ ၅ မိုင် <input type="checkbox"/>                                              | ၀ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/> ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                     |
| (အနီးစပ်ဆုံးတစ်ခုကို         | ၅ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/> ၁၀ မှ ၁၅ မိုင် <input type="checkbox"/>                                                      | ၂၁ မှ ၃၀ မိုင် <input type="checkbox"/> ၃၀ မှ ၅၀ မိုင် <input type="checkbox"/>                               |
| ခန့်မှန်းပြီးရွေးချယ်ရန် )   | ၁၅ မိုင် အထက် <input type="checkbox"/>                                                                                              | ၅၁ မှ ၁၀၀ <input type="checkbox"/> ၁၀၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>                                     |
|                              | ခြေလျင် <input checked="" type="checkbox"/> စက်ဘီး <input checked="" type="checkbox"/> ဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> | ခြေလျင် <input type="checkbox"/> စက်ဘီး <input type="checkbox"/> ဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> |
| သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး            | ကား/ထော်လာဂျီ <input checked="" type="checkbox"/> ရထား <input type="checkbox"/>                                                     | ကား/ထော်လာဂျီ <input checked="" type="checkbox"/> ရထား <input checked="" type="checkbox"/>                    |
| နည်းလမ်း                     | သုံးဘီးဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> လှေ <input type="checkbox"/>                                                    | သုံးဘီးဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> လှေ <input type="checkbox"/>                              |
|                              | စက်လှေ <input type="checkbox"/>                                                                                                     | စက်လှေ <input type="checkbox"/>                                                                               |
| ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု     | စားသောက်ကုန် ( ကုန်စိမ်း ၊ ကုန်                                                                                                     | စားသောက်ကုန် ( ကုန်စိမ်း ၊ ကုန်                                                                               |
| ရရှိနိုင်မှု (အနည်းဆုံးတစ်ခု | ခြောက်) <input checked="" type="checkbox"/> မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်                                                                   | ခြောက်) <input checked="" type="checkbox"/> မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်                                             |
| နှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။)     | အိမ်သုံးပစ္စည်း <input checked="" type="checkbox"/> အဝတ်အထည် <input checked="" type="checkbox"/>                                    | အိမ်သုံးပစ္စည်း <input checked="" type="checkbox"/> အဝတ်အထည် <input checked="" type="checkbox"/>              |
|                              | ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ ၊                                                                                                           | ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ ၊                                                                                     |
|                              | ပရိဘောဂများ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                     | ပရိဘောဂများ <input checked="" type="checkbox"/>                                                               |
|                              | ပစ္စည်းစုံ ဝန်ဆောင်မှုစုံ ရနိုင် <input type="checkbox"/>                                                                           | ပစ္စည်းစုံ ဝန်ဆောင်မှုစုံ ရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                          |
| ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦ            | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                               | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>         |
| ဝန်ဆောင်မှု                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                               | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>         |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ လယ်သမားအုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ရွာတွင်းရှိဈေးဆိုင်များ၊ မြင်းကဆိပ်ဈေး၊တကုန်းကြီးဈေးနှင့် ပုသိမ်မြို့များသို့ သွားရောက် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။

(င) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

| ဈေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ                                         | ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား                                                                                                      | ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ                                                                                                           | အတိုးနှုန်း (လ)                                                                                                                                                                              | အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု                                                          | ဈေးငွေရ ရန် အခက် အခဲများ                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| အစိုးရဘဏ် ( မြန်မာ လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် / မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် ) | ကာလတိုဈေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/> | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input checked="" type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/> | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input checked="" type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/> | လိုအပ်သည် <input checked="" type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/> | နည်းသည် <input checked="" type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/> |
| သမဝါယမဈေးငွေ                                                     | ကာလတိုဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>            | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>            | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/>            |
| ပုဂ္ဂလိကဘဏ်                                                      | ကာလတိုဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>            | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>            | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/>            |
| ပုဂ္ဂလိကက အသေးစား ဈေးငွေဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍ                         | ကာလတိုဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>            | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>            | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/>            |
| အဖွဲ့လိုက် ငွေစု/ ငွေဈေး အစီအစဉ်                                 | ကာလတိုဈေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/> | ၃-၆ လအတွင်း <input checked="" type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/> | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input checked="" type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/> | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input checked="" type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/> |
| ငွေဈေးပေးသူ                                                      | ကာလတိုဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>            | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>            | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/>            |

| ချေးငွေရှိနိုင်သည့် နေရာ | ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား                    | ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ                            | အတိုးနှုန်း (လ)                              | အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု                    | ချေးငွေရရန် အခက်အခဲ များ                    |
|--------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------------------------|
|                          |                                                   | နေ့စဉ် <input type="checkbox"/>                    | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/>            |                                               |                                             |
|                          | ကာလတိုချေးငွေ <input type="checkbox"/>            | လစဉ် <input type="checkbox"/>                      | ၁မှ ၂% <input type="checkbox"/>              | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/>            |
| အပေါင်ဆိုင်              | ကာလလတ်ချေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/>               | ၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/>             | မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိသည် <input type="checkbox"/>             |
|                          | ကာလရှည်ချေးငွေ <input type="checkbox"/>           | ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/>            | ၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/>            |                                               | မရှိပါ <input type="checkbox"/>             |
|                          |                                                   | တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>               | ၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>             |                                               |                                             |
|                          |                                                   | နေ့စဉ် <input type="checkbox"/>                    | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/>            |                                               |                                             |
|                          | ကာလတိုချေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/> | လစဉ် <input type="checkbox"/>                      | ၁မှ ၂% <input type="checkbox"/>              | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input checked="" type="checkbox"/> |
| မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ | ကာလလတ်ချေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/>               | ၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/>             | မလိုအပ်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> | ရှိသည် <input type="checkbox"/>             |
|                          | ကာလရှည်ချေးငွေ <input type="checkbox"/>           | ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ <input checked="" type="checkbox"/> | ၅ မှ ၁၀% <input checked="" type="checkbox"/> |                                               | မရှိပါ <input type="checkbox"/>             |
|                          |                                                   | တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>               | ၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>             |                                               |                                             |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ လယ်သမားအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

**မှတ်ချက်။** ။ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၏ သတ်မှတ်ချက်အရ ကာလတိုချေးငွေ ဆိုသည်မှာ အနည်းဆုံး တစ်ရက်မှ အများဆုံးတစ်နှစ်အထိ ၊ ကာလလတ်ချေးငွေ ဆိုသည်မှာ ၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်အထိ၊ ကာလရှည်ချေးငွေ ဆိုသည်မှာ ၅ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်အထိဟု သတ်မှတ်ထားပါသည်။ အကယ်၍ ၁၀ နှစ် ကာလထက် ရှည်ကြာစွာ ချေးပေးသော ချေးငွေများရှိခဲ့သော် ကာလရှည်ချေးငွေတွင်သာ ထည့်သွင်းပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ဘဏ်ချေးငွေ၊ ငွေချေးပေးသူများနှင့် မိတ်ဆွေများ၊ ဆွေမျိုးများထံမှလည်း ချေးယူနိုင်ကြပါသည်။

(စ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(စ-၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

| အခြေအနေ                                | အခက်အခဲ                                 |                                          | အန္တရာယ်ရှိမှု (အခက်အခဲ 'ရှိ' ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေဆိုရန်။ 'မရှိ' ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေရန်မလို။ ) |                                         |                                |
|----------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------|
| မြေဆီသြဇာအခြေအနေ                       | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                              | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| အပင်မျိုးစိတ်များ                      | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                              | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                              | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> |

| အခြေအနေ                        | အခက်အခဲ                                 |                                          | အန္တရာယ်ရှိမှု<br>(အခက်အခဲ 'ရှိ' ဟုဖြေဆိုထားပါက<br>ဖြေဆိုရန်။ 'မရှိ'<br>ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေရန်မလို။ ) |                                         |                                |
|--------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------|
|                                |                                         |                                          | မြင့်                                                                                                | လတ်                                     | နိမ့်                          |
| ရေအရင်းအမြစ်                   | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ငါးမျိုးကွဲ                    | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ     | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ လယ်သမားအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ပိုးမွှားအန္တရာယ်အခက်အခဲရှိပြီး ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကြောင့် မြေဆီလွှာထိခိုက်လာနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးမှာလည်း ဆောင်းစပါးအတွက် လိုအပ်မှု ရှိပါသည်။

(ဆ) ပညာရေး

(ဆ-၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား(၃၀) မူလတန်း ၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

| အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု            | ကျား | မ  | ပေါင်း |
|----------------------------------|------|----|--------|
| စာမတတ်သူဦးရေ                     |      |    |        |
| မူလတန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ           | ၇၆   | ၈၀ | ၁၅၆    |
| အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ          | ၂၉   | ၂၅ | ၅၄     |
| အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ          | ၄    | ၆  | ၁၀     |
| တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်အဆင့်ရှိသူ ဦးရေ |      | ၈  | ၈      |

ရင်းမြစ်.. အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

**မှတ်ချက်။** ။ ဤဇယားကို ဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ **ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော** အတန်းပညာတက်ရောက်ပြီး/ တက်ရောက်ဆဲသူများကိုသာ ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါအချက်နှင့် ကိုက်ညီချင်းမရှိခဲ့သော် ဇယားတွင် ဖြည့်သွင်းခြင်းမရှိဘဲ လေ့လာတွေ့ရှိချက်တွင်သာ မှတ်ချက်အနေဖြင့်ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုဆိုသည်မှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဘဝတွင် သင်ယူလေ့လာခဲ့သော နောက်ဆုံး ပညာရေးအဆင့်/ အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။

ဥပမာ - **ယခုစာရင်းကောက်ယူချိန်တွင်** အဋ္ဌမတန်း (Grade-8) တွင် ပညာသင်ကြားနေပါက **‘အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ’** တွင်လည်းကောင်း၊ တတိယတန်း (Grade-3) တွင် ပညာသင်ကြားနေပါက (သို့မဟုတ်) **ရေးတတ်ဖတ်တတ်အဆင့်သာ** (ဥပမာ- **ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်**) ရှိသည်ဆိုပါက **‘မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ’** တွင်သာ ထည့်သွင်းရပါမည်။ **‘ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (ဘက-ကျောင်း)’** ကို ဆည်းပူးခဲ့၊ ဆည်းပူးဆဲဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအတန်းပညာအဆင့်အလိုက် ထည့်သွင်းရပါမည်။ စတုတ္ထတန်း

(Grade-4) အောင်မြင်ပြီး အလယ်တန်းပညာ ဆက်လက်သင်ကြားခြင်းမရှိပါက ‘မူလတန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ’ တွင်သာထည့်သွင်းရပါမည်။ အခြေခံပညာမူလတန်းပညာကို သင်ယူပြီးဆုံးသင့်သည့်အရွယ်ကို ကျော်လွန်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း စာလုံးဝမတတ်ပါက ‘စာမတတ်သူဦးရေ’ တွင်သာ ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူမရှိပါ။ ၅ နှစ် အောက်ကလေးများ၊ ကျောင်းမတက် ရသေးသော ကလေးများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြမထားပါ။

**(ဆ-၂) ကျောင်းတက်နှုန်း**

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

| ပညာရေးအဆင့်အတန်း  | ကျား | မ  | ပေါင်း |
|-------------------|------|----|--------|
| မူလတန်း           | ၂၅   | ၁၈ | ၄၃     |
| အလယ်တန်း          | ၂    | ၁၁ | ၁၃     |
| အထက်တန်း          | ၃    | ၅  | ၈      |
| တက္ကသိုလ်/ကောလိပ် | ၃    | ၁၁ | ၁၄     |

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း ၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

**မှတ်ချက်။** ဤဇယားကိုဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှအသိအမှတ်ပြုထားသော စာသင်ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များတွင် ပညာတက်ရောက် နေသူများကိုသာဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် ‘ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး’ကို သင်ယူဆည်းပူး နေသော ကျောင်းသူ/ သားများကို အခြေခံပညာဦးစီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော ပညာရေးစနစ်/ အဆင့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ သတ်မှတ်ဖြည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများမှ လက်ရှိကျောင်းတက်နေသည့် ကျောင်းသား/ သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

**(ဆ-၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ**

ဇယား(၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

| အကြောင်းအရာ             | ကျောင်းအဆင့်                                |                                         |                                         |
|-------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------|
| က။ ကျောင်းအဆင့်         | မူလတန်း <input checked="" type="checkbox"/> | မူလတန်း <input type="checkbox"/>        | အလယ်တန်း (ခွဲ) <input type="checkbox"/> |
|                         | အလယ်တန်း <input type="checkbox"/>           | အထက်တန်း (ခွဲ) <input type="checkbox"/> |                                         |
|                         | အထက်တန်း <input type="checkbox"/>           | <input type="checkbox"/>                |                                         |
| ခ။ ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်) | ၀ မှ ၁ မိုင်                                | <input checked="" type="checkbox"/>     |                                         |
|                         | ၁ မိုင်မှ ၃ မိုင်                           | <input type="checkbox"/>                |                                         |
|                         | ၁၅ မိုင်မှ ၂၀ မိုင်                         | <input type="checkbox"/>                |                                         |
|                         | ၂၀ မိုင် အထက်                               | <input type="checkbox"/>                |                                         |

| အကြောင်းအရာ                                                | ကျောင်းအဆင့်                                            |                                            |                                              |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------------------------------------|
| ဂ။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု                            | ခြေလျင် <input checked="" type="checkbox"/>             | စက်ဘီး <input checked="" type="checkbox"/> | ဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> |
|                                                            | ကား <input type="checkbox"/>                            |                                            |                                              |
| ဃ။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်း<br>ကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ)* | (၂၂၀၅+၁၂၉၆+၂၇၀၀+၁၈၀၀+၂၁၀၀)                              |                                            |                                              |
| င။ အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး                            | ကောင်း <input type="checkbox"/>                         | သင့် <input checked="" type="checkbox"/>   | ညံ့ <input type="checkbox"/>                 |
| စ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ                                      | လုံလောက်မှုရှိသည် <input type="checkbox"/>              |                                            |                                              |
| လုံလောက်မှု                                                | မလုံလောက်ပါ <input checked="" type="checkbox"/>         |                                            |                                              |
| ဆ။ ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ                                    | ကောင်း                                                  | <input checked="" type="checkbox"/>        | သင့် <input type="checkbox"/>                |
|                                                            | ညံ့                                                     | <input type="checkbox"/>                   | မရှိ <input type="checkbox"/>                |
| ဈ။ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု                               | တိုက်ကျွေးမှုရှိသည် <input checked="" type="checkbox"/> |                                            |                                              |
|                                                            | တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ။ <input type="checkbox"/>           |                                            |                                              |
| ဇ။ ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ                                        | ကျား                                                    | မ                                          | ပေါင်း                                       |
| အစိုးရခန့်                                                 | ၁                                                       | ၆                                          | ၇                                            |
| ကျေးရွာခန့်                                                |                                                         |                                            |                                              |

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း

**မှတ်ချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိပါက (က၊ ခ၊ ဂ) ကိုသာဖြေဆိုရမည်။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ = အလျား × အနံ) သည် စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းအတွင်းရှိ ကျောင်းအဆောက်အဦးအားလုံး၏ စုစုပေါင်းဧရိယာကို ဆိုလိုသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိသဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းပင် ပညာသင်ယူနိုင်ပါသည်။ အနီးအနားရှိ ကျေးရွာများမှာကျောင်းသား/သူများလည်းလာရောက်ပညာသင်ယူကြပါသည်။ အလယ်တန်းကို ကံကော်ကန်ကျေးရွာသို့လည်းကောင်း၊အထက်တန်းကျောင်းကို မြင်းကဆိပ်ကျေးရွာနှင့် ကျိုက်လက်ကျေးရွာသို့သွားရောက်သင်ယူရပါသည်။တက္ကသိုလ်ပညာကို ပုသိမ်မြို့သို့သွားရောက် သင်ယူနိုင်ပါသည်။

**(ဆ-၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ**

ဇယား(၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

| အခက်အခဲ / ပြဿနာ              | ရှင်းလင်းချက်                                                                                                                     |                                               |
|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု    | လုံလောက် <input type="checkbox"/>                                                                                                 | မလုံလောက် <input checked="" type="checkbox"/> |
| တပည့် - ဆရာ အချိုး           | ၄၀ : ၁ အောက် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                  | ၄၀ : ၁ အထက် <input type="checkbox"/>          |
| မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း | မရှိ <input type="checkbox"/> နည်း <input checked="" type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> များ <input type="checkbox"/> |                                               |

| အခက်အခဲ / ပြဿနာ                                      | ရှင်းလင်းချက်                                                                                                                     |                                                |
|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်               | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                                                                      | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/>       |
| ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာ                   | လုံလောက် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                      | မလုံလောက် <input type="checkbox"/>             |
| ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                                                    | အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/> |
| ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများလက်လှမ်းမီမှု       | မရှိ <input type="checkbox"/>                                                                                                     | နည်း <input checked="" type="checkbox"/>       |
| မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ                               | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                             |                                                |
| ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးခြင်း                      | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> နည်း <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> များ <input type="checkbox"/> |                                                |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာတွင် ကလေးငယ်များပညာသင်ကြားနိုင်ရေး အတွက် ဝိုင်းဝန်းပြီးတက်ညီ လက်ညီဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

**(ဇ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ**

**(ဇ-၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ**

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

| စဉ် | ရောဂါ                                           | ပျံ့နှံ့မှု / ဖြစ်ပွားမှု      |                                           |                                          |
|-----|-------------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------|
| ၁   | ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော                               | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၂   | သွေးလွန်တုပ်ကွေး                                | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၃   | ငှက်ဖျား                                        | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၄   | အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ                   | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၅   | HIV, AIDS, လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၆   | တီဘီ                                            | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၇   | ဆီးချို                                         | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၈   | သွေးတိုး                                        | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၉   | အသည်းရောဂါ (ဘီ ၊ ဇီ )                           | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၁၀  | အာဟာရချို့တဲ့မှု                                | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၁  | အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ                   | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေး

ဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မြင်းကဆိပ်ကျေးရွာ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းသို့ နှင့်ကျိုက်လတ်တိုက်နယ်ဆေးရုံးသို့သွားရောက်ကုသပါသည်။

**(ဇ-၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

| စဉ် | ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း (ရှိ၊ မရှိ အမှန်ဖြစ်ရန် )              | ရှိ | မရှိ |
|-----|-----------------------------------------------------------|-----|------|
| ၁   | အဆုတ်ရောဂါ                                                |     | ✓    |
| ၂   | ဆုံဆုံ ၊ ကြက်ညှာ ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင်အသားဝါ         |     | ✓    |
| ၃   | ပိုလီယိုရောဂါ                                             |     | ✓    |
| ၄   | မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)                        | ✓   |      |
| ၅   | ဝက်သက်ရောဂါ                                               |     | ✓    |
| ၆   | အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု                        | ✓   |      |
| ၇   | အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ် ) |     | ✓    |
| ၈   | အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်                                       |     | ✓    |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** စုပေါင်းကာကွယ်ဆေးအဖြစ် ကိုဗစ်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုများလည်း ရှိပါသည်။

**(ဇ-၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ (ဆေးရုံ/ ဆေးပေးခန်းများ)**

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

| ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု        | ခရီးအကွာအဝေး (မိုင် )                                  | အခန်း / ကုတင်လုံလောက်မှု                 |
|------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ဌာနခွဲ | ၀ မှ ၁ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/>       |                                          |
|                              | ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>             |
|                              | ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
|                              | ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |                                          |
|                              | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>                  |                                          |
| တိုက်နယ်ဆေးရုံ               | ၀ မှ ၁ မိုင် <input type="checkbox"/>                  |                                          |
|                              | ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>  |
|                              | ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
|                              | ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |                                          |
|                              | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>                  |                                          |
| မြို့နယ်ဆေးရုံ               | ၀ မှ ၁ မိုင် <input type="checkbox"/>                  |                                          |
|                              | ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>  |
|                              | ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
|                              | ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |                                          |
|                              | ၁၀ မိုင်အထက် <input checked="" type="checkbox"/>       |                                          |

| ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု | ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)                                        | အခန်း / ကုတင် လုံလောက်မှု                               |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| ဆေးဆိုင်              | ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီး                                 | ဆေးဆိုင်များတွင်ဆေးဝါးများကို                           |
|                       | အနားတွင် ဆေးဆိုင်ရှိသည် <input type="checkbox"/>            | စနစ်တကျသိုလှောင်ထားသည် <input type="checkbox"/>         |
|                       | ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီး                                 | ဆေးဆိုင်များတွင်ဆေးဝါးများကို                           |
|                       | အနားတွင် ဆေးဆိုင်မရှိပါ <input checked="" type="checkbox"/> | စနစ်တကျသိုလှောင်ထားခြင်းမရှိပါ <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မြင်းကဆိပ်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းသို့သွားရောက်ကုသရပါသည်။

(ဈ) ရေနံ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဈ-၁) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု

ဇယား(၃၇) သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှု

| ရေရှိနိုင်မှု       | အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု | သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှု ရှိပါက 'ရှိ'၊ မရှိပါက 'မရှိ') | ရေအရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှုတွင် 'ရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေဆိုရန်။ 'မရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေရန်မလို) | သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှုနှင့် လုံလောက်မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေးရပါက နွေ ၊ မိုး နှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်။)      |
|---------------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ရေတွင်း             |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                        | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                 | နွေ <input type="checkbox"/><br>မိုး <input type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                  |
| အဝီစိတွင်း / စက်တပ် |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                        | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                 | နွေ <input type="checkbox"/><br>မိုး <input type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                  |
| အဝီစိတွင်း / တုံကင် |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                        | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                 | နွေ <input type="checkbox"/><br>မိုး <input type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                  |
| မိုးရေ သိုလှောင်ကန် |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                        | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                 | နွေ <input type="checkbox"/><br>မိုး <input type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                  |
| မြစ်/ချောင်းရေ      |                         | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                             | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                      | နွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>မိုး <input checked="" type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input checked="" type="checkbox"/> |

| ရေရှိနိုင်မှု | အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု | သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှု ရှိပါက 'ရှိ'၊ မရှိပါက 'မရှိ') | ရေအရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှုတွင် 'ရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေဆိုရန်။ 'မရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေရန်မလို) | သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှုနှင့် လုံလောက်မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေးရပါက နွေ၊ မိုးနှင့် ဆောင်းရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်။)   |
|---------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ရေကန်         |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                        | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                 | <div>နွေ <input type="checkbox"/></div> <div>မိုး <input type="checkbox"/></div> <div>ဆောင်း <input type="checkbox"/></div> |
| စိမ့်စမ်းရေ   |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                        | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                 | <div>နွေ <input type="checkbox"/></div> <div>မိုး <input type="checkbox"/></div> <div>ဆောင်း <input type="checkbox"/></div> |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာတွင် သောက်ရေ/သုံးရေအတွက်ချောင်းရေကိုသာအသုံးပြုကြပါသည်။

#### (ဈ-၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား(၃၈) အိမ်သာအမျိုးအစား

| သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်သာအမျိုးအစား            | သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု |
|---------------------------------------------|-----------------------------|
| <b>သန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု</b>  |                             |
| ရေဆွဲအိမ်သာ                                 | ၇                           |
| ရေလောင်း/ ယင်လုံအိမ်သာ                      | ၇၂                          |
| <b>မသန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု</b> |                             |
| တွင်း/ လော့ အိမ်သာ                          |                             |
| တွင်းမရှိ အိမ်သာ                            | ၁                           |
| အိမ်သာမရှိ                                  |                             |

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် ရေလောင်းယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲကြပါသည်။

(ည) ကျား - မ ရေးရာ

ဇယား (၃၉) ကျား - မ ရေးရာ

| စဉ် | ကျေးရွာ၏ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့်သော အချက်များ                                                                                                                              | ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင် တက်ရောက်သူများမှ မှန်သည်ဟု ယူဆသော တစ်ခုကို ရွေးပေးပါရန် |                                          |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| ၁   | ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု /ခေါင်းဆောင်မှု                                                                                                                                        | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၂   | ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု                                                                                                                        | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၃   | လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ /အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ                                                                                                 | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                       | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၄   | အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု                                                                                                                         | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၅   | အမျိုးသမီးများ သတင်းအချက်အလက်နှင့် သင်တန်းများ လက်လှမ်းမီမှု (ဥပမာ- စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ တိုးချဲ့ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ အိမ်တွင်းမှုသက်မွေးသင်တန်းများ၊ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် အသိအမြင် မြှင့်တင်ခြင်းများ ) | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၆   | အမျိုးသမီးများ၏ ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမီမှု                                                                                                                                                            | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၇   | စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သော ကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် တူညီသော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ                                                                                             | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၈   | အိမ်ထောင်စု (သို့) ကျေးရွာထက်ကျော်လွန်၍ အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်လှုပ်ရှားမှု                                                                                                                                              | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                       | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ်(၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသည့် မိသားစုများလည်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာသည် မြို့နှင့် အလွန်အလှမ်းဝေးသဖြင့် အိမ်တွင်းမှု သက်မွေးသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန် အခက်အခဲများ ရှိနေပါသေးသည်။

(ဋ) အခြေခံအဆောက်အအုံများ အခြေအနေ

(ဋ-၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

| လမ်း အမျိုးအစား | အမျိုးအစား                                                                                  | အရည်အသွေး                                | တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်                                   | ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု                         | လမ်းအရှည် (မိုင်)                             | ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့်ပျက်စီးမှုများရှိပါကဖော်ပြရန် |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| ရွာတွင်းလမ်း    | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ကောင်း <input type="checkbox"/>          | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>               |                                                   | ၀-၁ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                     |
|                 | ၄ <input type="checkbox"/> ၅ <input type="checkbox"/>                                       | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input checked="" type="checkbox"/> | ၁-၅ မိုင် <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                        |
|                 |                                                                                             | ညံ့ <input type="checkbox"/>             | ၅ နှစ် အထက် <input checked="" type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>           | ၅-၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/>            |
|                 |                                                                                             |                                          |                                                      |                                                   | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>         |                                                     |
| ချဉ်းကပ်လမ်း    | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/>            | ကောင်း <input type="checkbox"/>          | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>               |                                                   | ၀-၁ မိုင် <input type="checkbox"/>            |                                                     |
|                 | ၄ <input type="checkbox"/> ၅ <input type="checkbox"/>                                       | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input checked="" type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input checked="" type="checkbox"/> | ၁-၅ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>                        |
|                 |                                                                                             | ညံ့ <input type="checkbox"/>             | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>                 | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>           | ၅-၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/>            |
|                 |                                                                                             |                                          |                                                      |                                                   | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>         |                                                     |
| ရွာချင်းဆက်လမ်း | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ကောင်း <input type="checkbox"/>          | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>               |                                                   | ၀-၁ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                     |
|                 | ၄ <input type="checkbox"/> ၅ <input type="checkbox"/>                                       | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input checked="" type="checkbox"/> | ၁-၅ မိုင် <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                        |
|                 |                                                                                             | ညံ့ <input type="checkbox"/>             | ၅ နှစ် အထက် <input checked="" type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>           | ၅-၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/>            |
|                 |                                                                                             |                                          |                                                      |                                                   | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>         |                                                     |
| ကုန်ထုတ်လမ်း    | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/>            | ကောင်း <input type="checkbox"/>          | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>               |                                                   | ၀-၁ မိုင် <input type="checkbox"/>            |                                                     |
|                 | ၄ <input type="checkbox"/> ၅ <input type="checkbox"/>                                       | သင့် <input type="checkbox"/>            | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>            | ၁-၅ မိုင် <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                        |
|                 |                                                                                             | ညံ့ <input type="checkbox"/>             | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>                 | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>           | ၅-၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           | မရှိ <input type="checkbox"/>                       |
|                 |                                                                                             |                                          |                                                      |                                                   | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>         |                                                     |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ မြေသားလမ်း-၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း-၂၊ ကျောက်ချောလမ်း-၃၊ ကွန်ကရစ်လမ်း-၄၊ ကတ္တရာလမ်း- ၅  
 လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းများဖြစ်ပြီးလမ်းမှာကျဉ်းပါသဖြင့် မိုးတွင်းကာလ  
 လမ်းပျက်စီးမှုများ၊ လမ်းချော်မှုများ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။

#### (ဇ-၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

| တံတားအမျိုးအစား | အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့် ) | အရည်အသွေး                       | တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်                        | ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု               |
|-----------------|-------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------|
| ဆိပ်ခံတံတား     |                               | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                               | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                               | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |

| တံတား<br>အမျိုးအစား | အရွယ်အစား<br>(အလျား၊အနံ၊<br>အမြင့် ) | အရည်<br>အသွေး                                                                                               | တည်ဆောက်<br>ခဲ့သောနှစ်                                                                                                                 | ရာသီအလိုက်<br>သုံးစွဲနိုင်မှု                                                                | ဘေးအန္တရာယ်<br>များကြောင့်<br>ပျက်စီးမှုများ<br>ရှိပါက ဖော်ပြရန်         |
|---------------------|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| ကွန်ကရစ်<br>တံတား   | ၃၅'x၆' x၆'<br>၃၀'x၃' x၃'             | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၅ နှစ် အထက် <input checked="" type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input checked="" type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/><br>မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| သစ်သား<br>တံတား     |                                      | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ကြိုးတံတား          |                                      | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ဝါးတံတား            |                                      | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ရေပြွန်             |                                      | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ရေကျော်             |                                      | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/><br>၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>            | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/>            |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် မြောင်းကူး ကွန်ကရစ်တံတား(၂)စင်း ရှိပါသည်။

#### (ဇ-၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (အသုံးမပြုပါက အကွာအဝေး (မိုင်) အကွက်အောက်ရှိ အသုံး မပြုပါ အကွက်တွင် A ခြစ်ပါ။)

| သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး | အကွာအဝေး (မိုင် )                               | ယာဉ်အမျိုးအစား                                                                   | ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု               |
|-------------------|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| မြစ်ကြောင်း       | ၀ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>          |                                                                                  |                                         |
|                   | ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် <input type="checkbox"/>         |                                                                                  |                                         |
|                   | ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် <input type="checkbox"/>         | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                   | ၅၀ မိုင် အထက် <input type="checkbox"/>          |                                                                                  | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |
|                   | အသုံးမပြုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |                                                                                  |                                         |

| သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး                        | အကွာအဝေး (မိုင် )                                  | ယာဉ်အမျိုးအစား                                                                                         | ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု                          |
|------------------------------------------|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| ပင်လယ်ရေကြောင်း                          | ၀ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>             |                                                                                                        |                                                    |
|                                          | ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် <input type="checkbox"/>            |                                                                                                        |                                                    |
|                                          | ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် <input type="checkbox"/>            | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/>                       | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>             |
|                                          | ၅၀ မိုင် အထက် <input type="checkbox"/>             |                                                                                                        | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>            |
|                                          | အသုံးမပြုပါ <input checked="" type="checkbox"/>    |                                                                                                        |                                                    |
| အခြား (ချောင်း၊<br>မြောင်း၊ အင်း၊ အိုင်) | ၀ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>             |                                                                                                        |                                                    |
|                                          | ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                                                                        |                                                    |
|                                          | ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် <input type="checkbox"/>            | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input checked="" type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>             |
|                                          | ၅၀ မိုင် အထက် <input type="checkbox"/>             |                                                                                                        | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input checked="" type="checkbox"/> |
|                                          | အသုံးမပြုပါ <input type="checkbox"/>               |                                                                                                        |                                                    |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက် ။ ၁" လှေ၊ သမ္ဗန်၊ ၂- စက်လှေ၊ ၃- သင်္ဘော"။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် ချောင်းရှိသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ချောင်းရေကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။

(ဇ-၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

| ယာဉ်အမျိုးအစား | လှေ၊<br>သမ္ဗန် | စက်<br>လှေ | စက်<br>ဘီး | မော်တော်<br>ဆိုင်ကယ် | သုံးဘီး<br>ဆိုင်ကယ် | ထော်<br>လာဂျီ | ကား | မြင်း<br>လှည်း | နွား<br>လှည်း |
|----------------|----------------|------------|------------|----------------------|---------------------|---------------|-----|----------------|---------------|
| အရေအတွက်       | ၁၅             | ၂၈         | ၁၀         | ၂၅                   |                     | ၂             |     |                | ၂             |

ရင်းမြစ်. . . အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ လမ်းခရီးသွားလာရေး၊ ကုန်စည်များ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ကုန်းလမ်းနှင့်ရေလမ်း(၂)များလုံး အသုံးပြုပါသည်။

(၅) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

| ရင်းမြစ်             | အိမ်<br>ထောင်စု | အမျိုးသမီး<br>ဦးဆောင်သည့်<br>အိမ်ထောင်စု | ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်                                                                              |                                  |                              |                                          | အခက်အခဲ |  |
|----------------------|-----------------|------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|---------|--|
| မဟာဓာတ်အားလိုင်း     |                 |                                          | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |         |  |
| ဆိုလာစနစ်            | ၇၆              |                                          | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |         |  |
| အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် |                 |                                          | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |         |  |
| ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်     | ၄               |                                          | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |         |  |

|                                                                        |  |   |                                     |                               |                              |                                  |                                     |                               |
|------------------------------------------------------------------------|--|---|-------------------------------------|-------------------------------|------------------------------|----------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------|
| လေစွမ်းအင်                                                             |  |   | ကောင်း <input type="checkbox"/>     | သင့် <input type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>        | မရှိ <input type="checkbox"/> |
| ဇီဝလောင်စာ                                                             |  |   | ကောင်း <input type="checkbox"/>     | သင့် <input type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>        | မရှိ <input type="checkbox"/> |
| အမျိုးအမည်ခွဲခြားဖော်ပြခြင်း<br>မပြုနိုင်သောလျှပ်စစ်ဓာတ်<br>အားပေးစနစ် |  |   | ကောင်း <input type="checkbox"/>     | သင့် <input type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>        | မရှိ <input type="checkbox"/> |
| လျှပ်စစ်မီးအသုံးမပြုနိုင်သော                                           |  | ၁ | <input checked="" type="checkbox"/> |                               |                              |                                  | <input checked="" type="checkbox"/> |                               |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု  
**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** လျှပ်စစ်မီးမရှိသေးသောကြောင့် ဆိုလာနှင့် ဘတ္ထရီမီး၊ ဖယောင်းတိုင်နှင့်  
 ရေနံဆီမီးများကို အသုံးပြုကြပါသည်။

## (၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

| စဉ်      | ဖုန်း | ရေဒီယို | တီဗွီ | ဂြိုဟ်တု<br>စလောင်း | အင်တာနက် လက်လှမ်း<br>မီသည့် အိမ်ထောင်စု |
|----------|-------|---------|-------|---------------------|-----------------------------------------|
| အရေအတွက် | ၆၁    | ၂       | ၂၁    | ၆                   | ၂၂                                      |

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ဖုန်းအသုံးပြုမှုများပြားသဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီပါသည်။

## (၅) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

| ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာများ                                                                                                           | ဝန်ဆောင်မှု                                |                                          |                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|
| လူငယ်များ အနားယူ အပန်းဖြေရန်နေရာများ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ<br>များရှိခြင်း                                                                                  | ရှိ <input type="checkbox"/>               | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>       |
| လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု                                                                                                                      | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/>             |
| ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု                                                                                                                       | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/>             |
| အားကစားနှင့် ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန်နေရာ<br>နှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ရှိခြင်း                                                              | ကောင်း <input type="checkbox"/>            | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/>             |
| ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု                                                                                                                  | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/>             |
| ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ<br>ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင် ပါဝင်မှု                                                         | မရှိ <input type="checkbox"/>              | နည်း <input type="checkbox"/>            | များ <input checked="" type="checkbox"/> |
| စိတ်ဝင်စားစရာများကို မိမိကိုယ်တိုင် လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့်<br>နေရာများ ၊ လူငယ်ရိပ်သာများ ၊ စာကြည့်တိုက်များ စသည်<br>တို့တွင် ဝင်ရောက်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>    | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>       |

ရင်းမြစ် .... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ်အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေနေရာ သီးသန့်မရှိသော်လည်း ရိုးရာဆိုင်ရာ ပျော်ပွဲ ရွှင်ပွဲများ ရှိပါသည်။

**(ဏ) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအခြေအနေ**

**(ဏ-၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု**

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

| ဝန်ဆောင်မှုများ                                                                                                                                                                                           | ကျား                                    |                                          |                                    | မ                                       |                                          |                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------|
| တယ်လီဖုန်းလိုင်း၊ တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များ၊ ကြေးနန်းလိုင်း၊ အင်တာနက်လိုင်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားလိုင်း၊ ရေဒီယိုလိုင်း စသော ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေခြင်းဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြု အဆောက်အဦများ ရှိခြင်း | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| အာမခံလုပ်ငန်း၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                                                                                          | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး အစီအစဉ်                                                                                                                                                            | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ဆိုင်ကလုန်း (သို့) အရေးပေါ်အခြေအနေ အကာအကွယ်များနှင့် လက်လှမ်းမီခြင်း                                                                                                                                      | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| မှုခင်းများ ကာကွယ်တားဆီး လျော့ချရေးအတွက် ရဲဘက်ဆိုင်ရာများမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း                                                                                                                           | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမီခြင်း                                                                                                                                     | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။

**(ဏ-၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု**

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ

| မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ               | လူကုန်ကူးမှု                             | ခိုးမှု                                   | မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု                      | အကြမ်းဖက်မှု                          |
|------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------|
| စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>    | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>    | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>     | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>    | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/> |
| သာမန် <input type="checkbox"/>           | သာမန် <input type="checkbox"/>           | သာမန် <input checked="" type="checkbox"/> | သာမန် <input type="checkbox"/>           | သာမန် <input type="checkbox"/>        |
| မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>             | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>         |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ကျေးရွာတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုများ မရှိသလောက် နည်းပါးပါသည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ အရက်သေစာ သောက်စားမှုများ အသင့်အတင့် ရှိပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

| အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်<br>အခြေအနေကောင်းများ       | ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| • သဘာဝအရင်းအမြစ်များ                            | သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည်မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီ<br>ဩဇာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ ကျေးရွာတွင် ချောင်း ရှိပြီး<br>ဆောင်းစပါး၊ မိုးစပါး စိုက်ပျိုးသူများရှိကြသည်။ ကုန်စည်များကို<br>ကုန်းလမ်းဖြင့် အဓိက သယ်ယူပို့ဆောင်ရောင်းချနိုင်၍ ဈေးကွက်မှာ<br>အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ စပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြပြီး<br>ခြားသီးပင် စားပင်များ တနိုင်တပိုင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ |
| • နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီ<br>ဆိုင်ရာ အားသာချက်  | ပေချောင်းရွာသစ်ကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ<br>မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ပြီး မောင်းတီးလမ်းမှတဆင့်လာရောက် နိုင်ပါ<br>သည်။လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲမရှိ။                                                                                                                                                                                                                               |
| • ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်း<br>မှု                 | ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု<br>ကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။                                                                                                                                                                                                                                                |
| • ဆက်သွယ်ရေး                                    | ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှု<br>ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။<br>ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်<br>ပါသည်။                                                                                                                                                                  |
| • ကျန်းမာရေးအဆောက်<br>အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ | ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်း<br>မွန်ပြီး ကုန်းစုကျေးရွာတွင်းရှိ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းနှင့် စိုးရိမ်ရသော<br>ဆေး ဝါးကုသလိုမှုအတွက် ကျိုက်လတ်တိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့်<br>ပုသိမ်ဆေးရုံသို့ သွား ရောက် ကုသမှုခံယူနိုင်ပါသည်။                                                                                                                                  |

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

| အဟန့်အတားများ၊<br>စိန်ခေါ်မှုများ | ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်                                                                                                                                    |
|-----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| • လမ်းအခက်အခဲ                     | ကျေးရွာအနေအထားအရ ယေဘုယျအားဖြင့် အဟန့်အတားစိန်ခေါ်မှု<br>များအဖြစ် ရွာတွင်းလမ်းမှာမြေသားလမ်းဖြစ်သဖြင့် မိုးတွင်းကာလ<br>လမ်းပျက်စီးသည့် အခက်အခဲရှိပါသည်။ |

| အဟန့်အတားများ၊<br>စိန်ခေါ်မှုများ                                                          | ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေ ဆိုင်ရာ အခက်အခဲ</li> </ul> | <p>ကျေးရွာတွင်း သောက်ရေသုံးရေအဖြစ် ချောင်းရေကိုသာ အသုံးပြုရသဖြင့် သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေ လုံလောက်စွာ ရရှိရေးအတွက် အခက်အခဲ ရှိပါသည်။</p>                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲ</li> </ul>                | <p>ကျေးရွာသည် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းနှင့်အလှမ်းဝေးခြင်း၊ တိုက်နယ်၊ မြို့နယ်ဆေးရုံများသို့ ရေလမ်း၊ ကုန်းလမ်းခရီးဖြင့်သွားရောက် ကုသရသောကြောင့် ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။</p> |

နောက်ဆက်တွဲ ၃

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

| စဉ် | ပြဿနာ                                                  | အကြောင်းရင်း                                                         | အခြေအနေ<br>ကောင်းများ                         | အဟန့်အတား နှင့်<br>စိန်ခေါ်မှု                       | ဖြေရှင်းမည့်နည်း<br>လမ်းများ                                                        | အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်<br>လုပ်ငန်းများ          |
|-----|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| ၁   | အခြေခံအဆောက်အုံကဏ္ဍ                                    |                                                                      |                                               |                                                      |                                                                                     |                                               |
|     | • ရွာတွင်းလမ်းမိုးတွင်း<br>ကာလ အသုံးပြုရ<br>ခက်ခဲခြင်း | • မြေသားလမ်းဖြစ်<br>နေ သဖြင့် မိုးတွင်း<br>ကာလ လမ်း ပျက်စီး<br>ခြင်း | • ကျေးရွာမှ လုပ်<br>အား ထည့်ဝင်နိုင်<br>ခြင်း | • ကျေးရွာရန်ပုံငွေ<br>ဖြင့်မဆောင်ရွက်<br>နိုင်ခြင်း။ | • ကျေးရွာဆပ်ကော်မတီ<br>ဖွဲ့စည်းပြီး ကျေး/လက်<br>ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ခြင်း | • ရွာတွင်း မြေသားလမ်း<br>အား ကွန်ကရစ်ခင်း ရန် |
| ၂   | ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ                                         |                                                                      |                                               |                                                      |                                                                                     |                                               |
|     | • ကျေးလက်ဆေးပေး<br>ခန်းမရှိခြင်း                       | • ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်<br>သက်၍<br>အခက်အခဲရှိခြင်း                      | • ကျေးရွာမှ လုပ်<br>အား ထည့်ဝင်နိုင်<br>ခြင်း | • ကျေးရွာရန်ပုံငွေ<br>ဖြင့်မဆောင်ရွက်<br>နိုင်ခြင်း။ | • ကျေးရွာဆပ်ကော်မတီ<br>ဖွဲ့စည်းပြီး ကျေး/လက်<br>ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ခြင်း | • ဆေးပေးခန်း<br>ဆောက်လုပ်ရန်                  |
| ၃   | • ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ                              |                                                                      |                                               |                                                      |                                                                                     |                                               |

| စဉ် | ပြဿနာ                                                          | အကြောင်းရင်း                                                                                  | အခြေအနေ<br>ကောင်းများ                                     | အဟန့်အတား နှင့်<br>စိန်ခေါ်မှု                                                                                     | ဖြေရှင်းမည့်နည်း<br>လမ်းများ                                                                                 | အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်<br>လုပ်ငန်းများ                                                                                                   |
|-----|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | • သန့်ရှင်းသော<br>သောက်သုံးရေ<br>လုံလောက်စွာ<br>မရရှိခြင်း     | • မိုးရေလျှောက်ရေကို<br>သာ သောက်သုံးနေ<br>ရပြီး အိမ်ထောင်စု<br>နှင့် လူဦးရေ များ<br>ပြားခြင်း | • ကျေးရွာမှ လုပ်<br>အား ထည့်ဝင်နိုင်<br>ခြင်း             | • ကျေးရွာရန်ပုံငွေ<br>ဖြင့်ဆောင်ရွက်<br>နိုင်ခြင်း။                                                                | • ကျေးရွာဆပ်ကော်မတီ<br>ဖွဲ့စည်းပြီး ကျေး/လက်<br>ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ခြင်း                          | • စက်ရေတွင်းတူးဖော်<br>ပေးရန်                                                                                                          |
| ၄   | • စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ                                            |                                                                                               |                                                           |                                                                                                                    |                                                                                                              |                                                                                                                                        |
|     | • စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း<br>သုံးပစ္စည်းများ<br>လက်လှမ်းမမီခြင်း | • စိုက်ပျိုးရေးသုံးပစ္စ<br>ည်းပိုင်ဆိုင်မှုအားန<br>ည်းခြင်း                                   | • အနီးနားနီးကျေး<br>ရွာများတွင်စက်ပ<br>စ္စည်းများရှိခြင်း | • သက်ဆိုင်ရာဌာန<br>များနှင့်ချိတ်ဆက်<br>မှုအားနည်းခြင်း၊<br>မြို့နှင့်အလှမ်းဝေး<br>ကွာခြင်း၊ငွေကြေး<br>လိုအပ်ခြင်း | • စိုက်ပျိုးရေးသုံးပစ္စ<br>ည်းများဈေးနှုန်းချို<br>သာစွာဖြင့်ငှားရမ်းနို<br>င်ရန်ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ | • စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာ<br>နနှင့်စိုက်ပျိုးရေးသုံး<br>ပစ္စည်း များဈေးနှုန်း<br>ချိုသာဖြင့် ငှားရမ်း<br>နိုင်ရန် ချိတ်ဆက်<br>တောင်းခံခြင်း |
| ၅   | • စိုက်မွေး(သက်/မွေးကဏ္ဍ)                                      |                                                                                               |                                                           |                                                                                                                    |                                                                                                              |                                                                                                                                        |

| စဉ် | ပြဿနာ                                                | အကြောင်းရင်း                       | အခြေအနေ<br>ကောင်းများ                           | အဟန့်အတား နှင့်<br>စိန်ခေါ်မှု                       | ဖြေရှင်းမည့်နည်း<br>လမ်းများ                         | အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်<br>လုပ်ငန်းများ  |
|-----|------------------------------------------------------|------------------------------------|-------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------|
|     | • အမျိုးသမီးများ၏<br>ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း<br>နည်းပါးခြင်း | • လက်မှုပညာရရှိမှု<br>နည်းပါးခြင်း | • ကျေးရွာလူထုမှ<br>တက်ကြွစွာပါဝင်<br>နိုင်ခြင်း | • ကျေးရွာရန်ပုံငွေ<br>ဖြင့်မဆောင်ရွက်<br>နိုင်ခြင်း။ | • ကျေးလက်<br>ဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ခြင်း | • အပ်ချုပ်စက်သင်တန်း<br>ဖွင့်လှစ်ရန်၊ |

## ကိုးကားစာရင်း

- ၁။ သမဝါယမနှင့်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေးလက်စွဲ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာ လ။
- ၂။ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ကျုံ့ရပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပေချောင်း(ရွာသစ်)ကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာ အခြေအနေ နှင့် ကောက်ယူသည့် အချက်အလက်များကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ် ခြင်းလုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ။
- ၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်။